

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 4. července 2024
č. j. MSP-63/2024-ODKA-SPZ/9
Počet listů: 14
Přílohy: 1

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. P. V. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- trestní spis Okresního soudu ve Vyškově sp. zn. 2 T 46/2023

Podle § 266 odst. 1, 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám
v neprospěch obviněného P. V.

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2024 , č. j. 9 To
366/2023-335.

Řízení předcházející vydání napadeného rozhodnutí

- 1 Rozsudkem Okresního soudu ve Vyškově ze dne 9. 8. 2023, č. j. 2 T 46/2023-298 (dále jen „*rozsudek nalézacího soudu*“), byl obv. P. V. (dále jen „*obviněný*“) za přečin výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií podle § 192 odst. 1, odst. 3 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, za přečin zneužití dítěte k výrobě pornografie podle § 193 odst. 1 trestního zákoníku a za zvlášť závažný zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), písm. b) trestního zákoníku odsouzen podle § 185 odst. 2 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let. Podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku byl obviněný pro výkon trestu odnětí svobody zařazen do věznice

s ostrahou. Obviněnému byl dále podle § 70 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku uložen trest propadnutí věci a podle § 228 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), byla obviněnému uložena povinnost zaplatit poškozené T. B. (dále jen „poškozená“), nemajetkovou újmu ve výši 300 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně od 28. 2. 2023 do zaplacení.

- 2 Předmětného jednání se obviněný dopustil tím, že:

„1. v blíže nezjištěné době od března roku 2019 do 5. 4. 2021, bez souhlasu poškozené, jejíž věk znal, nejméně v jednom případě pořídil videozáznam zachycující tehdy nezletilou poškozenou při pohlavním styku s ní, uložil si jej do svého mobilního telefonu a přechovával jej v tomto mobilním telefonu a také v galerii na sociální síti Facebook,

2. nejméně od počátku roku 2020 do 5. 4. 2021 v rodinném domě a na různých místech v lese, kde společně pracovali, pod pohrůžkou zveřejnění jejich intimních fotografií a videozáznamu pohlavního styku mezi nimi a zneužívaje svého postavení v rodině poškozené a posléze též její rezignace s četností až pětkrát týdně nutil poškozenou k souložím a k orálnímu sexu, přestože věděl, že v té době nedosáhla věku osmnácti let, a v tomto jednání pokračoval i poté, co poškozená dovršila osmnáctý rok věku, a to v období do 8. 6. 2022,

čímž poškozené způsobil psychickou újmu mírného charakteru spočívající v poruše přizpůsobení, která trvala nejméně do doby znaleckého vyšetření dne 30. 1. 2023 a projevovala se subdepresivním prožíváním, úzkostným napětím, narušeným spánkem, plačtivostí a úzkostí v přítomnosti více lidí.“

Napadené rozhodnutí

- 3 Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2024, č. j. 9 To 366/2023-335 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), byl na základě odvolání obviněného podle § 258 odst. 1 písm. b), odst. 2 trestního řádu zrušen rozsudek nalézacího soudu ve výroku o způsobu výkonu trestu odnětí svobody a nově bylo odvolacím soudem za splnění podmínek § 259 odst. 3 trestního řádu rozhodnuto tak, že se obviněný podle § 84 trestního zákoníku, § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 trestního zákoníku výkon trestu odnětí svobody podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání 5 roků za současného vyslovení dohledu nad obviněným. Jinak zůstal rozsudek nalézacího soudu nezměněn.
- 4 Napadené rozhodnutí nabylo právní moci téhož dne.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 5 Podle § 2 odst. 5 trestního řádu orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Doznání obviněného nezabavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu. V přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v tomto zákoně i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. V řízení před soudem státní zástupce a obviněný mohou na podporu svých stanovisek navrhnout a provádět důkazy. Státní

zástupce je povinen dokazovat vinu obžalovaného. To nezabavuje soud povinnosti, aby sám doplnil dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí.

- 6 Podle § 2 odst. 6 trestního řádu orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.
- 7 Podle § 43 odst. 1 trestního řádu má ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková škoda nebo nemajetková újma, nebo ten, na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil (poškozený), právo činit návrh na doplnění dokazování, nahlížet do spisů (§ 65), zúčastnit se sjednávání dohody o vině a trestu, zúčastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání konaného o odvolání nebo o schválení dohody o vině a trestu a před skončením řízení se k věci vyjádřit. Jde-li o trestný čin zanedbání povinné výživy (§ 196 trestního zákoníku), rozumí se pro účely tohoto zákona majetkovou škodou, jež byla poškozenému způsobena trestným činem, i dlužné výživné.
- 8 Podle § 51 odst. 1 trestního řádu je zmocněnec zúčastněné osoby a poškozeného oprávněn činit za zúčastněnou osobu nebo poškozeného návrhy a podávat za ně žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se všech úkonů, kterých se může zúčastnit zúčastněná osoba nebo poškozený.
- 9 Podle § 125 odst. 1 trestního řádu platí, že pokud rozsudek obsahuje odůvodnění, soud v něm stručně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují. Z odůvodnění musí být patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. Při odůvodnění uloženého trestu uvede, jakými úvahami byl veden při ukládání trestu, jak posoudil povahu a závažnost trestného činu z hlediska významu konkrétního chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobu provedení činu a jeho následků, okolností, za kterých byl čin spáchán, osoby pachatele, míry jeho zavinění a jeho pohnutky, záměru nebo cíle, jakož i polehčujících a přitěžujících okolností, doby, která uplynula od spáchání trestného činu, případné změny situace a délky trestního řízení, trvalo-li nepřiměřeně dlouhou dobu, při zvážení složitosti věci, postupu orgánů činných v trestním řízení, významu řízení pro pachatele a jeho chování, kterým přispěl k průtahům v řízení; uvede též, jak přihlédl k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele, k jeho dosavadnímu způsobu života, k chování pachatele po činu, zejména k jeho případné snaze nahradit škodu či jiné škodlivé následky činu, a pokud byl označen jako spolupracující obviněný též k tomu, jak významným způsobem přispěl k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny. Jestliže byly do rozsudku pojaty další výroky, je třeba je rovněž odůvodnit. Ukládá-li soud nepodmíněný trest za trestný čin uvedený v § 55 odst. 2 trestního zákoníku, vyloží, jakými úvahami byl veden při tomto rozhodnutí a proč nebylo možno uložit trest přímo nespojený s odnětím svobody.
- 10 Podle § 129 odst. 1 trestního řádu je nutno každý rozsudek vyhotovit písemně. Vyhotovení rozsudku musí být ve shodě s obsahem rozsudku tak, jak byl vyhlášen.
- 11 Podle § 256 trestního řádu odvolací soud odvolání zamítne, shledá-li, že není důvodné.

- 12 Podle § 258 odst. 1 písm. b) trestního řádu zruší odvolací soud napadený rozsudek také pro vady rozsudku, zejména pro nejasnost nebo neúplnost jeho skutkových zjištění týkajících se přezkoumávané části rozsudku, nebo proto, že se ohledně takové části soud nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí.
- 13 Podle § 258 odst. 2 trestního řádu platí, že jestliže je vadná jen část napadeného rozsudku a lze ji oddělit od ostatních, zruší odvolací soud rozsudek jen v této části; zruší-li však, byť i jen zčásti, výrok o vině, zruší vždy zároveň celý výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad.
- 14 Podle § 259 odst. 3 trestního řádu může odvolací soud rozhodnout sám rozsudkem ve věci jen je-li možno nové rozhodnutí učinit na podkladě skutkového stavu, který byl v napadeném rozsudku správně zjištěn a popřípadě na základě důkazů provedených před odvolacím soudem doplněn nebo změněn. Odvolací soud se může odchýlit od skutkového zjištění soudu prvního stupně jen tehdy, jestliže v odvolacím řízení provedl znovu některé pro skutkové zjištění podstatné důkazy provedené již v hlavním líčení, nebo **(písm. a)** provedl důkazy, které nebyly provedeny v hlavním líčení **(písm. b)**.
- 15 Podle § 263 odst. 7 trestního řádu může odvolací soud z hlediska změny nebo doplnění skutkových zjištění přihlížet jen k důkazům, které byly provedeny ve veřejném zasedání před odvolacím soudem; tyto důkazy hodnotí v návaznosti na důkazy provedené soudem prvního stupně v hlavním líčení. Odvolací soud je vázán hodnocením těchto důkazů soudem prvního stupně s výjimkou těch důkazů, které odvolací soud sám ve veřejném zasedání znovu provedl.
- 16 Podle § 266 odst. 2 trestního řádu lze stížnost pro porušení zákona proti výroku o trestu podat jen tehdy, jestliže trest je ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti trestného činu nebo k poměrům pachatele nebo jestliže uložený druh trestu je v zřejmém rozporu s účelem trestu.
- 17 Podle § 3 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), má Policie České republiky, orgány činné v trestním řízení a další orgány veřejné moci, subjekty zapsané v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů, poskytovatelé zdravotních služeb, znalci, tlumočníci, obhájci a sdělovací prostředky povinnost respektovat osobnost a důstojnost oběti, přistupovat k oběti zdvořile a šetrně a podle možností jí vycházet vstřícně. Vůči oběti postupují s přihlédnutím k jejímu věku, zdravotnímu stavu včetně psychického stavu, její rozumové vyspělosti a kulturní identitě tak, aby nedocházelo k prohlubování újmy způsobené oběti trestným činem nebo k druhotné újmě.
- 18 Podle § 39 odst. 1 trestního zákoníku soud při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy; dále přihlédne k chování pachatele po činu, zejména k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu; přihlédne též k jeho postoji k trestnému činu v trestním řízení, zda sjednal dohodu o vině a trestu, prohlásil svou vinu nebo označil rozhodné skutečnosti za nesporné, a pokud byl označen jako spolupracující obviněný, též k tomu, jak významným způsobem přispěl k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny. Přihlédne také k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí život pachatele.
- 19 Podle § 39 odst. 2 trestního zákoníku platí, že povaha a závažnost trestného činu jsou určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu

a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem.

- 20 Podle § 39 odst. 3 trestního zákoníku soud při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem (§ 41 a 42), k době, která uplynula od spáchání trestného činu, k případné změně situace a k délce trestního řízení, trvalo-li nepřiměřeně dlouhou dobu. Při posouzení přiměřenosti délky trestního řízení soud přihlédne ke složitosti věci, k postupu orgánů činných v trestním řízení, k významu trestního řízení pro pachatele a k jeho jednání, kterým přispěl k průtahům v trestním řízení.
- 21 Podle § 81 odst.1 trestního zákoníku může soud podmíněně odložit výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího tři léta, jestliže vzhledem k osobě a poměrům pachatele, zejména s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a prostředí, ve kterém žije a pracuje, a k okolnostem případu má důvodně za to, že k působení na pachatele, aby vedl řádný život, není třeba jeho výkonu.

Podstatné okolnosti předmětného trestního řízení před soudy

- 22 Krajský soud v Brně, který byl v předmětné věci činný jako soud odvolací, rozhodl o zrušení rozsudku nalézacího soudu ve výroku o způsobu výkonu trestu odnětí svobody a nově rozhodl tak, že se obviněnému výkon trestu odnětí svobody podmíněně odkládá a to, aniž by pro takový postup byly splněny zákonné podmínky. Odvolací soud v předmětné věci neprováděl žádné vlastní dokazování, ačkoliv se podstatným způsobem odchýlil od skutkových zjištění nalézacího soudu, přičemž právní závěry, k nimž na základě vadně zjištěného skutkového stavu dospěl, byly formulovány výhradně a zcela jednostranně ve prospěch obviněného. Procesním postupem odvolacího soudu a následným vydáním napadeného rozhodnutí bylo rovněž podstatným způsobem zasaženo do práv a chráněných zájmů poškozené. Uvedené skutečnosti, v jejichž důsledku byl obviněnému uložen trest, jenž je ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti obviněným spáchaných trestných činů, zavadaly příčinu pro podání stížnosti pro porušení zákona.
- 23 Jak již bylo uvedeno výše Okresní soud ve Vyškově ve svém rozsudku shledal obviněného vinným ze spáchání přečinu výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií podle § 192 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku, přečinu zneužití dítěte k výrobě pornografie podle § 193 odst. 1 trestního zákoníku a zvláště závažného zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), písm. b) trestního zákoníku. Za shora popsanou trestnou činnost byl obviněný odsouzen mj. k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let. Podkladem pro závěr nalézacího soudu o vině obviněného bylo jeho prohlášení o vině podle § 206a odst. 1 trestního řádu a § 206c odst. 1 trestního řádu, které obviněný učinil k jednání, jak mu bylo obžalobou jako celek kladeno za vinu. Nalézací soud ve stejném rozsahu upustil od dokazování skutkových okolností, neboť prohlášení viny učiněné obviněným shledal zcela v souladu se všemi důkazy, jak byly zajištěny v průběhu vyšetřování. Výrokem o trestu se nalézací soud zabýval v bodech 6 až 12 odůvodnění svého rozsudku. Při úvaze o druhu a výši trestu přihlédl nalézací soud zejména ke stupni společenské škodlivosti jednání obviněného, kdy zohlednil především intenzitu zásahu do sexuální integrity poškozené, naplnění znaků kvalifikované skutkové podstaty ve více případech, spáchání nejzávažnějšího činu na úrovni zvláště závažného zločinu a jednání způsobem popsaným ve výrokové části rozsudku nalézacího soudu ve vyšším počtu vzájemně provázaných útoků. K osobním poměrům obviněného nalézací soud konstatoval, že obviněný je zaměstnancem lesní společnosti, přičemž tato skutečnost sice nebyla důkazně podložena, nalézací soud ji však nepovažoval za podstatnou, když ve výrokové

části popsané jednání nesouviselo s obstaráváním prostředků k obživě obviněného. Dále nalézací soud přihlédl ke skutečnosti, že obviněný byl za předchozí období kladně hodnocen svým zaměstnavatelem a v místě bydliště nebyly vůči obviněnému zásadní negativní výhrady. Nalézací soud však rovněž uvedl, že hodnocení obviněného není jednoznačně kladné, neboť byl postižen pro spáchání nedbalostního přestupku a taktéž bylo zjištěno v evidenci trestů, že byl v minulosti již celkem třikrát odsouzen. Nalézací soud k těmto soudním postihům nepřihlížel při ukládání trestu, neboť zohlednil časový odstup a skutečnost, že došlo k jejich zahlazení. Nicméně s ohledem na uvedené nemohl nalézací soud konstatovat, že by obviněný před spácháním trestné činnosti vedl řádný život. Z přitěžujících okolností nalézací soud zohlednil, že obviněný spáchal více trestných činů a rovněž že nejzávažnější trestný čin páchal po delší dobu (§ 42 písm. m), n) trestního zákoníku). Jako výrazně polehčující okolnost pak nalézací soud hodnotil, že se obviněný k trestné činnosti zcela doznal (§ 41 písm. l) trestního zákoníku). K politování, jež obviněný vyslovil ve svém vyjádření, však nalézací soud jako k polehčující okolnosti nepřihlédl, neboť jej nemohl hodnotit jako upřímnou lítost, a to z toho důvodu, že zcela postrádalo zaměření na poškozenou a na následky způsobené trestnou činností. Vzhledem k vysokému stupni společenské škodlivosti spáchané trestné činnosti nalézací soud konstatoval, že na obviněného již nelze působit trestem výchovného charakteru bez omezení osobní svobody. Nalézací soud dále shledal, že možnost nápravy obviněného je ve vztahu k závažnosti jeho jednání možná, avšak nikoli reálná bez volby trestní sankce preferující její represivní funkci. Konkrétní výměru nepodmíněného trestu odnětí svobody nalézací soud stanovil v délce 3 let. Při jejím určení na téměř spodní hranici v úvahu připadající trestní sazby nalézací soud zohlednil, že obviněný dosud nevykonával trest přímo spojený s omezením osobní svobody a svým prohlášením viny projevil realistický náhled na své jednání. Nalézací soud k tomuto podotkl, že bez tohoto úkonu by byla nepochybně zvažována výměra trestu kolem poloviny zákonné trestní sazby. Následek spáchané trestné činnosti ve vztahu k poškozené nalézací soud zkoumal toliko pro přiznání a určení výše náhrady nemajetkové újmy. V tomto ohledu nalézací soud vycházel ze společného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie znalce MUDr. P. N. a z oboru klinická psychologie znalce Mgr. M. P. (dále jen „*znalecký posudek*“), z něhož bylo možno bez pochybností dovodit, že u poškozené došlo v souvislosti se spáchanou trestnou činností k rozvoji duševní poruchy. Jelikož nalézací soud považoval znalecký posudek za dostačující k prokázání následku jednání obviněného na poškozenou, rozhodl tak o povinnosti obviněného nahradit poškozené nemajetkovou újmu. V této souvislosti nalézací soud zkoumal i majetkové poměry obviněného, přičemž dvojí vyživovací povinnost a tvrzené předlužení obviněného neshledal důvodným pro moderaci výše náhrady nemajetkové újmy. K údajnému předlužení obviněného nalézací soud doplnil, že jej nelze považovat za moderační důvod, neboť je nepochybně důsledkem dosavadního způsobu hospodaření obviněného a byl by nepřiměřeně kladen k tíži poškozené.

- 24 Proti rozsudku nalézacího soudu podal obviněný v zákonné lhůtě dne 5. 9. 2023 blanketní odvolání, jež následně odůvodnil dne 19. 9. 2023 (dále jen společně jako „*odvolání*“). V odůvodnění podaného odvolání obviněný považoval za důležité upozornit na údajné širší okolnosti jím spáchané trestné činnosti. Obviněný nejprve uvedl, že sexuální styk měla iniciovat poškozená a dále že tento měl být často vyvolán poškozenou za účelem získání finanční hotovosti. Nadto obviněný uvedl, že případy sexuálního styku s poškozenou, které měla sama vyvolat, volně navazovaly na případy, jež byly proti její vůli, pro obviněného tak měla být tato situace méně přehledná, než kdyby se jednalo o ojedinělý kontakt. K rodinným a majetkovým poměrům obviněný uvedl, že má vyživovací povinnost ke dvěma nezletilým dětem a žije ve společné domácnosti s družkou J. B. (dále jen „*matka poškozené*“), která pobírá rodičovský příspěvek z titulu péče o jejich dvouletého syna a která se rovněž stará o své dvě nezletilé děti z předchozích vztahů. Obviněný ke své finanční situaci dále uvedl, že je zatížen

exekucemi, jež jsou mu strhávány ze mzdy. S ohledem na uvedené obviněný konstatoval, že nepodmíněný trest odnětí svobody považuje za nepřiměřeně přísný, neboť by negativně dopadl na tři nezletilé děti a na matku poškozené, kteří jsou na obviněném ekonomicky závislí. Závěrem obviněný navrhl odvolacímu soudu zrušit výrok o trestu a nově rozhodnout o uložení trestu odnětí svobody s maximálním možným odkladem. K odvolání obviněný připojil rodný list svého nezletilého syna a mzdové listy za měsíc duben 2023, červen 2023 a srpen 2023.

- 25 K tvrzením uvedeným v odvolání se poškozená vyjádřila prostřednictvím svého zmocněnce dne 25. 9. 2023. K údajné iniciaci sexuálního styku poškozená poukázala na protokol o svém výsledku ze dne 27. 7. 2022, v němž jako iniciátora sexuálního styku neoznačila sebe, nýbrž obviněného. Poškozená dále odmítla tvrzení obviněného, že by sexuální styk s ním vyvolávala za účelem získání finanční hotovosti. V tomto ohledu poškozená opětovně poukázala na výše označený protokol o výsledku, z něhož vyplývá, že v jednom případě po jejím počátečním odmítání obdržela od obviněného finanční hotovost. Poškozená ve svém vyjádření dále uvedla, že rozhodně sexuální styk s obviněným za tímto účelem nevyvolávala, naopak to byl obviněný, kdo poškozené dával peníze „*jen tak*“, a to zřejmě s tím záměrem, aby mu byla po vůli. K tvrzení obviněného, že vnímal vztah s poškozenou nepřehledně, poškozená uvedla, že od určité doby podstupovala sexuální styk s obviněným výhradně pod tíhou jeho pohružek a že tak činí nedobrovolně, dávala obviněnému zcela jasně najevo. Závěrem poškozená uvedla, že při posuzování trestné činnosti spáchané obviněným je třeba přihlížet k tomu, že v době jejího páchaní byla poškozená nezletilou dívkou, resp. později čerstvě zletilou, přičemž obviněný byl dospělým mužem ve středních letech.
- 26 O podaném odvolání rozhodl odvolací soud napadeným rozhodnutím, jímž podle § 258 odst. 1 písm. b), odst. 2 trestního řádu zrušil rozsudek nalézacího soudu ve výroku o způsobu výkonu trestu odnětí svobody a za splnění podmínek § 259 odst. 3 trestního řádu nově rozhodl tak, že se obviněnému podle § 84 trestního zákoníku, § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 trestního zákoníku výkon trestu odnětí svobody podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání 5 roků za současného vyslovení dohledu nad obviněným. Odvolací soud na rozdíl od soudu nalézacího dospěl k závěru, že u obviněného dosud existuje reálná naděje, že účelu trestu bude dosaženo bez jeho přímého výkonu. Tento závěr odvolací soud dovodil předně z osobních, rodinných a majetkových poměrů obviněného, ke kterým v bodě 24 napadeného rozhodnutí konstatoval, že obviněný „*[S]e ke svému protiprávnímu jednání plně doznal, projevil nad ním lítost a také jistou míru sebereflexe, žádné další negativní poznatky k jeho chování po zahájení trestního stíhání (od něhož uplynulo 1,5 roku) zjištěny nebyly.*“ Odvolací soud dále konstatoval, že obviněný není a priori násilníkem, deviantem či sexuálním predátorem a kladně zhodnotil, že obviněný řádně pracuje a splácí své exekuční závazky. K rodinným a majetkovým poměrům odvolací soud shledal, že rodina obviněného je na něm ekonomicky plně závislá, neboť matka poškozené je na rodičovské dovolené a není sama schopna uživit své tři nezletilé děti. S ohledem na výše popsané okolnosti odvolací soud dovodil, že „*[Ú]činky a důsledky uloženého nepodmíněného trestu by nebyly pro budoucí život obžalovaného natolik závažné, jako by pravděpodobně byly pro jeho rodinu, která je na něm především materiálně závislá, kdy by z výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody mohl jen stěží rodinu finančně podporovat. Navíc by velmi pravděpodobně nebyl vůbec schopen nahradit poškozené nemajetkovou újmu, jak mu bylo napadeným rozsudkem uloženo.*“ Svůj závěr o důvodnosti uložení trestu odnětí svobody, jehož výkon byl podmíněně odložen, odvolací soud dále odůvodnil tím, že prvotní sexuální kontakt iniciovala poškozená, přičemž bez tohoto by dle odvolacího soudu „*s vysokou mírou pravděpodobnosti ke spáchání trestné činnosti obžalovaným vůbec nedošlo.*“ Za další neméně důležitý aspekt odvolací soud považoval skutečnost, že újma měla u poškozené mírnější charakter s pozitivní prognózou do budoucna. S odkazem na § 38 odst. 2 trestního

zákoníku odvolací soud konstatoval, že na obviněného lze dosud působit trestem odnětí svobody nespojeným s jeho přímým výkonem. Právní závěry, k nimž odvolací soud v rámci odvolacího řízení dospěl, učinil jednak na podkladě výpovědi obviněného učiněné ve veřejném zasedání před odvolacím soudem a dále na podkladě důkazů opatřených v přípravném řízení. Odvolací soud v tomto ohledu ve veřejném zasedání kromě výpovědi obviněného neprováděl vlastní dokazování, a to ať už opětovným provedením důkazů, jež byly provedeny již v hlavním líčení před nalézacím soudem, či provedením důkazů, jež v hlavním líčení dosud provedeny nebyly.

Závažné vady dokazování a zhodnocení přitěžujících a polehčujících okolností

- 27 Odvolací soud napadeným rozhodnutím zrušil část rozsudku nalézacího soudu **a sám nově rozhodl o otázce způsobu výkonu nalézacím soudem uloženého trestu odnětí svobody. Odvolací soud postupoval předestřeným způsobem, aniž by v předmětné věci prováděl vlastní dokazování.** Z výše popsaných skutkových okolností případu a na ně navazujících právních závěrů odvolacího soudu je přitom zjevné, že odvolací soud v napadeném rozhodnutí podstatným způsobem doplnil skutková zjištění nalézacího soudu a na jejich základě dospěl k odlišnému právnímu stanovisku.
- 28 Předně je v tomto smyslu třeba uvést, že zákonná úprava umožňuje odvolacímu soudu dle § 259 odst. 3 trestního zákoníku rozhodnout po zrušení rozsudku nalézacího soudu nebo jeho části bez nutnosti provádět vlastní dokazování, avšak toliko za situace, je-li možno nové rozhodnutí učinit na podkladě skutkového stavu, který byl nalézacím soudem správně zjištěn. Pokud však odvolací soud shledá důvod pro odchýlení se od skutkových zjištění nalézacího soudu, má za tohoto stavu povinnost opětovně provést některé pro skutková zjištění nezbytné důkazy (§ 259 odst. 3 písm. a) trestního řádu), nebo provést důkazy nové (§ 259 odst. 3 písm. b) trestního řádu). Pokud odvolací soud shledá nezbytné změnit či doplnit skutková zjištění nalézacího soudu, může v tomto ohledu přihlížet jen k důkazům, které byly provedeny ve veřejném zasedání před odvolacím soudem (§ 263 odst. 7 trestního řádu). **Postupuje-li odvolací soud v rozporu s dotčenou právní úpravou a doplní skutková zjištění nalézacího soudu, aniž by ve veřejném zasedání provedl pro skutková zjištění nezbytné důkazy, zakládá svým postupem extrémní nesoulad mezi provedeným dokazováním a skutkovými zjištěními, neboť skutková zjištění nemají a ani nemohou mít v provedených důkazech svůj podklad.**
- 29 V předmětné věci odvolací soud v rozporu se zákonnou úpravou doplnil skutková zjištění nalézacího soudu v otázce iniciace sexuálního kontaktu poškozenou, osobních, rodinných a majetkových poměrů obviněného a následků trestné činnosti na poškozenou, aniž by kromě výpovědi obviněného učiněné před odvolacím soudem provedl jakékoli k věci relevantní důkazy. Skutková zjištění přitom byla odvolacím soudem doplněna podstatným způsobem, neboť na jejich podkladě odvolací soud shledal nezbytné zmírnit nalézacím soudem uložený trest. **S ohledem na uvedené proto konstatují, že nezákonně provedeným dokazováním, resp. jeho absencí, odvolací soud porušil zákon v ustanovení § 259 odst. 3 písm. a), písm. b) trestního řádu a § 263 odst. 7 trestního řádu, a založil tak extrémní nesoulad mezi provedeným dokazováním a skutkovými zjištěními.**

Nezákonné dokazování a vyhodnocení k otázce iniciace sexuálního kontaktu

- 30 Jde-li pak o dílčí skutková zjištění, jež odvolací soud učinil v otázce iniciace sexuálního kontaktu poškozenou, osobních, rodinných a majetkových poměrů obviněného a následků

trestné činnosti na poškozenou, a na ně navazující právní závěry, považuji za nezbytné se jimi v podrobnostech níže zabývat, a to s ohledem na závažnost zjištěných pochybení odvolacího soudu.

- 31 Údajnou iniciací sexuálního kontaktu poškozenou se odvolací soud zabýval na základě tvrzení obviněného, jež obviněný uvedl v podaném odvolání. Odvolací soud ke zjištění pravdivosti tohoto tvrzení přihlédl dle bodu 9 napadeného rozhodnutí k výpovědi poškozené ze dne 10. 6. 2022, v níž poškozená uvedla: „Když u nás začal P. V. bydlet, tak mamka se mu velmi věnovala, opět dávala přednost jemu na úkor nás dětí. Mě toto velmi štvalo, takže jsem se rozhodla, že se mamce pomstím. Pomstila jsem se jí tím způsobem, že jsem navázala vztah s tím P. V. Na dotaz vyšetřovatele upřesňuji, že jsem s ním navázala milenecký vztah, měli jsme spolu asi pětkrát z mé strany dobrovolný sex. Poprvé, když mi bylo patnáct let. P. V. byl k mileneckému vztahu nakloněný, žádný nátlak ale v tomto na mě tehdy nevyvíjel. Jak jsem uvedla, bylo to z mé hlavy a z mé strany dobrovolné. Poté, co jsem mu to navrhla, on s tím souhlasil.“ Odvolací soud následně přihlédl i k výpověď poškozené ze dne 27. 7. 2022, v níž poškozená uvedla: „Jednou jsme jeli domů autem jenom já a P. V., už nevím proč, asi možná pro nějaké nářadí. Seděli jsme spolu v obýváku na gauči. On mě začal hladit po ruce. Potom mi nabídl pohlavní styk. Já jsem to tentokrát brala ještě jinak, přemýšlela jsem, že se pomstím mámě, že si hledá nové partnery. Souhlasila jsem s tím, tak k tomu došlo.“ Výše citované výpovědi poškozené zhodnotil odvolací soud v bodě 9 napadeného rozhodnutí následovně: „Vzhledem k tomu, že v prvním případě poškozená vypovídala o navázání kontaktu s obžalovaným podrobněji, opakovaně uvedla, že to byl její nápad, že to bylo z její hlavy, že ho svedla a logicky vysvětlila své důvody, a sice že se chtěla pomstít matce, zatímco v druhém případě byla její výpověď v tomto směru poněkud vágní, bez uvedení bližších souvislostí, má odvolací soud za to, že věrohodná je právě prvotní výpověď poškozené. Nelze totiž pominout, že motiv pomstít se své matce měla poškozená a nikoliv obžalovaný.“ K výše uvedenému závěru odvolacího soudu považuji v prvé řadě za nezbytné opětovně uvést, že **ani jedna ze shora citovaných výpovědí poškozené, z nichž odvolací soud při posouzení dotčené otázky vycházel, nebyla jako důkaz provedena při veřejném zasedání před odvolacím soudem (ani dříve v hlavním líčení). Nadto výpověď poškozené ze dne 10. 6. 2022, na jejímž základě dospěl odvolací soud k závěru o iniciaci sexuálního vztahu poškozenou, byla učiněna před zahájením trestního stíhání, a měla tak formu vysvětlení zachyceného na úředním záznamu dle § 158 odst. 6 trestního řádu. Úřední záznam o vysvětlení osob je přitom možné v souladu s § 211 odst. 6 trestního řádu jako důkaz provést v hlavním líčení, obdobně tedy i ve veřejném zasedání před odvolacím soudem, jeho přečtením pouze se souhlasem státního zástupce a obžalovaného.** Za tohoto stavu, kdy výpověď poškozené ze dne 10. 6. 2022 nebyla ve veřejném zasedání před odvolacím soudem přečtena, rovněž však pro tento postup nebyl dán souhlas státního zástupce a obviněného, **odvolací soud nemohl a neměl k dotčené výpovědi při rozhodování ve věci přihlížet.** Pokud tak odvolací soud v bodě 25 napadeného rozhodnutí shledal, že „Nebylo možno odhlédnout ani od toho, že prvotní impuls k intimnímu sexuálnímu kontaktu vzešel od poškozené, a bez tohoto by s vysokou mírou pravděpodobnosti ke spáchání trestné činnosti obžalovaným vůbec nedošlo (obžalovaný by si nemohl pořídít žádné fotografie ani videozáznam z jejich intimních styků, neměl by tak prostředek, kterým by poškozenou vydíral, aby ji donutil k pokračování v jejich sexuálním vztahu).“, učinil tak na základě nezákonně provedeného dokazování, resp. jeho absence, a **založil tak v dotčené otázce extrémní nesoulad mezi provedeným dokazováním a skutkovými zjištěními.**
- 32 V kontextu výše uvedených závěrů odvolacího soudu považuji dále za podstatné upozornit na **další skutečnosti vyplývající z předmětného trestního spisu, jež byly odvolacím soudem bez jakéhokoli zdůvodnění opomenuty.** Předně údajná iniciace sexuálního vztahu

poškozenou vyplývá toliko z její jediné již zmíněné výpovědi ze dne 10. 6. 2022. Z následné výpovědi poškozené učiněné před policejním orgánem dne 27. 7. 2022 (č. 1. 36 trestního spisu), z výpovědi před znalcem psychiatrem ze dne 30. 1. 2023 (č. 1. 170 trestního spisu) a rovněž ze zprávy zasláné obviněnému prostřednictvím aplikace Messenger dne 24. 12. 2021 (č. 1. 92 trestního spisu) **vyplývá, že poškozená za iniciátora prvotního sexuálního kontaktu opakovaně označovala právě obviněného.** Naopak obviněný ve své výpovědi ze dne 29. 6. 2022 (č. 1. 21 trestního spisu) ke vztahu s poškozenou uvedl: „*K T. B. uvádím, že s ní mám milenecký vztah. Když T. bylo 16 nebo 17 let, v době, kdy jsme bydleli v rod. domě v Pozořicích, a byli sami doma, tak jsme se na sebe nějak vzájemně podívali, tak došlo k vzájemnému poblouznění a došlo mezi námi k pohlavnímu styku. Spolu jsme se vyspali v obýváku. Nikdo nikoho do ničeho nenutil a byl to obou straně (sic) chtěný sex.*“ V následné výpovědi ze dne 17. 8. 2022 (č. 1. 28 trestního spisu) obviněný uvedl: „*Tenkrát jsme bydleli v Pozořicích, já jsem dělal dispečera v dopravě a měl jsem ten den volno. T. tenkrát taky byla doma, nešla do školy. Už před tím tam byl nějaký oční kontakt. Byli jsme doma, potkali jsme se na chodbičce, došlo k nějakému dotyku. Začali jsme se líbat a pak došlo k sexu.*“ Ve své výpovědi před znalcem psychologem ze dne 6. 2. 2023 (č. 1. 199 trestního spisu) obviněný uvedl: „*Ten první kontakt byl takový, že jsem nějak přijel z práce, ona tam byla, nějak to mezi námi zajiskřilo, já jsem to bral jako takový úlet, když to tak řeknu.*“ Z výše uvedených skutečností je patrné, že **poškozená krom jediného případu soustavně označovala obviněného za iniciátora sexuálního kontaktu, sám obviněný přitom ani v jedné ze svých výpovědí opatřených v přípravném řízení poškozenou za iniciátorku sexuálního vztahu neoznačil.** Pokud tedy obviněný až v podaném odvolání uvedl, že měl být sexuální vztah iniciován poškozenou, jeví se toto tvrzení s ohledem na výše popsané skutečnosti jako **čistě účelové a vypovídající o snaze obviněného bagatelizovat jím spáchanou trestnou činnost. Odvolací soud pak pravdivost tohoto tvrzení podrobil přinejlepším zcela povrchnímu zkoumání, kdy sám neprováděl žádné důkazy, a v zásadě nekriticky do svého rozhodnutí přejal tvrzení obviněného.**

- 33 Závěr odvolacího soudu vyjádřený v bodě 25 napadeného rozhodnutí, že „*Nebylo možno odhlédnout ani od toho, že prvotní impuls k intimnímu sexuálnímu kontaktu vzešel od poškozené, a bez tohoto by s vysokou mírou pravděpodobnosti ke spáchání trestné činnosti obžalovaným vůbec nedošlo (obžalovaný by si nemohl pořídit žádné fotografie ani videozáznam z jejich intimních styků, neměl by tak prostředek, kterým by poškozenou vydíral, aby ji donutil k pokračování v jejich sexuálním vztahu).*“, je nad rámec již uvedeného třeba **považovat toliko za spekulaci odvolacího soudu, jež nemá a ani ze své podstaty nemůže mít podklad ve skutkovém stavu.** V kontextu obviněným spáchané trestné činnosti pak shledávám úvahy odvolacího soudu v otázce iniciace prvotního sexuálního kontaktu jako celek zcela irelevantními, a to s ohledem na skutečnost, že **předchozí konsenzuální vztah mezi obviněným a poškozenou nepředstavuje na straně poškozené jakékoli svolení či dokonce umožnění páchaní následné sexuální trestné činnosti.** Spáchání trestné činnosti vůči poškozené bylo výlučným úmyslem obviněného, což bylo v řízení před soudy prokázáno. Pokud odvolací soud dovozuje, že nedošlo-li by ke konsenzuálnímu vztahu mezi poškozenou a obviněným, obviněný by si nemohl pořídit videozáznam zachycující jejich pohlavní styk, a nemohl by tak poškozenou nutit i přes její odmítání k následným pohlavním stykům, **shledávám v tomto závěru zcela nepřijatelné přenášení viny z obviněného na poškozenou.** Výše citovaný závěr odvolacího soudu lze rovněž vyjádřit tak, že odvolací soud je toho názoru, že bez předchozího konsenzuálního vztahu mezi obviněným a poškozenou by obviněný zřejmě předmětnou trestnou činnost nespáchal, a poškozená si tak tím, že s obviněným byla dříve ve vztahu, sama způsobila, že ji obviněný krom dalšího opakovaně po delší dobu znásilňoval. **Takovýto názor je s ohledem na charakter spáchané trestné činnosti nutno odmítnout jako zcela nemorální, a to zvláště za situace, kdy byla předmětná trestná činnost páchána**

na dítěti. Odvolací soud dále při formulaci tohoto závěru zcela pominul realitu páchaní sexuální trestné činnosti, kdy kupř. z nejnovějšího výzkumu Institutu pro kriminologii a sociální prevenci vyplývá, že v téměř dvou třetinách případů sexuálního násilí poškozená osoba pachatele znala, přičemž většinou jím byl současný nebo bývalý partner (srov. Roubalová M., Holas J., Martinková M., Paloušová V.: *Obyvatelé ČR a viktimizace. Nové poznatky z výzkumu.* Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2023, s. 77 – 78.). Kdyby tak byla předmětná teze odvolacího soudu přijata a dále aplikována, pak **u pachatelů sexuální trestné činnosti, kteří se trestné činnosti dopustili vůči současnému či bývalému partnerovi, by byl předchozí konsenzuální vztah hodnocen jako polehčující okolnost svědčící ve prospěch uložení mírnějšího trestu.** Popsanou tezi odvolacího soudu shledávám v rozporu se zákonnou úpravou sexuálních trestných činů a s úpravou zásad pro ukládání trestů, z nichž výslovně ani implicitně žádný obdobný závěr nelze dovodit. **S ohledem na výše uvedené proto v obecné rovině uzavírám, že existence předchozího konsenzuálního vztahu mezi pachatelem trestného činu a poškozenou osobou nelze považovat za polehčující okolnost spáchané sexuální trestné činnosti.**

Nezákonné dokazování a vyhodnocení stran následků trestné činnosti

- 34 Další dílčí skutkové zjištění, jemuž odvolací soud věnoval podstatnou část svého rozhodnutí, představuje trestnou činností způsobený následek. Odvolací soud v otázce zkoumání následků trestné činnosti doplnil skutková zjištění nalézacího soudu, jenž se (v rozporu s § 39 odst. 2 trestního zákoníku) zabýval následkem trestné činnosti pouze pro účely přiznání a určení výše náhrady nemajetkové újmy. Odvolací soud v tomto směru vycházel především ze závěrů znaleckého posudku, **přihlédl však i k výpovědi poškozené a matky poškozené, jež učinily v přípravném řízení, přičemž ani jeden z těchto důkazů odvolací soud neprovedl ve veřejném zasedání. Tímto postupem odvolací soud, jak již bylo uvedeno výše, porušil zákon** v ustanovení § 259 odst. 3 písm. a), písm. b) trestního řádu a v § 263 odst. 7 trestního řádu, **neboť doplnil skutková zjištění nalézacího soudu, aniž by ve veřejném zasedání provedl jakýkoli ze shora označených důkazů. Pokud by odvolací soud v předmětné věci postupoval v souladu se zákonem, nesměl k těmto důkazům vůbec přihlížet.**
- 35 Další pochybení, jež je nutno odvolacímu soudu v tomto ohledu vytknout, představuje skutečnost, že odvolací soud utvářel své závěry především na základě znaleckého posudku, jenž však, jak v tomto ohledu uvedl i nalézací soud v bodě 14 svého rozsudku, byl primárně zpracován pro účely posouzení osobnosti poškozené v návaznosti na prokazování trestné činnosti. Zkoumání následků trestné činnosti na poškozenou nebylo jádrem znaleckého zkoumání a znalci se k němu vyjadřovali spíše okrajově. Znalecký posudek byl nadto zpracován dne 11. 2. 2023, tedy téměř rok před konáním veřejného zasedání před odvolacím soudem. V tomto ohledu považuji za potřebné v obecné rovině uvést, že sexuální trestná činnost může mít (a obvyklé též mívá) negativní dopady na další život poškozených osob, přičemž tyto dopady se mohou projevit až s delším časovým odstupem a mohou přetrvávat po delší dobu (zvláště pak za situace byla-li poškozená osoba v době páchaní trestné činnosti nezletilou). **Má-li tak být řádně zjištěn skutkový stav, je povinností soudu ve smyslu § 2 odst. 5 trestního řádu a § 39 odst. 2 trestního zákoníku zkoumat následek trestného činu v rozsahu a v intenzitě, v jaké existoval v době rozhodování soudu ve věci.** Uvedený závěr potvrzuje v předmětné věci i skutečnost, že přestože obviněný v hlavním líčení před nalézacím soudem dne 9. 8. 2023 prohlásil, že: „*T. s námi teď nebydlí, je v psychiatrické léčebně.*“ (č. 1. 295 trestního spisu), **z čehož se lze důvodně domnívat, že psychický stav poškozené se od zpracování znaleckého posudku zhoršil natolik, že byla nezbytná její hospitalizace, nebylo toto nové zjištění jakkoli reflektováno v rozsudku nalézacího soudu či v napadeném**

rozhodnutí. Pokud pak odvolací soud dospěl k závěru o mírném charakteru duševní poruchy rovněž na základě vyjádření poškozené a matky poškozené učiněných v přípravném řízení, z nichž vyplývalo, že poškozená v souvislosti s jednáním obviněného nevyhledala psychiatrickou či psychologickou pomoc, shledávám tento závěr odvolacího soudu zcela nelogickým. Skutečnost, že osoba nevyhledala či nevyhledává psychologickou či psychiatrickou pomoc, nikterak neznamená, že tuto pomoc nepotřebuje. V této souvislosti je třeba dále upozornit na zjištění znalců, kteří u poškozené **shledali jako projev vzniklé duševní poruchy přítomnost úzkostně depresivních stavů, jež provázely i suicidální myšlenky** (č. l. 172 a 174 trestního spisu). Z uvedeného lze potřebu psychologické či psychiatrické péče u poškozené jednoznačně dovodit. Odvolací soud rovněž mohl a měl zvážit, zda prvotní nevyhledání psychiatrické či psychologické pomoci nebylo na straně poškozené zapříčiněno skutečností, že poškozená je osobnostním laděním spíše introvertní, uzavřená, mající problém sdílet své potíže (viz závěr znaleckého posudku na č. l. 188 trestního spisu). Nadto je třeba uvést, že z vyjádření obviněného, jež učinil v hlavním líčení před nalézacím soudem, je zjevné, že poškozená byla zřejmě v důsledku trestnou činností způsobené duševní poruchy následně hospitalizována v psychiatrické léčebně. **K vyhledání psychiatrické pomoci tak na straně poškozené skutečně došlo, odvolací soud si však tuto skutečnost při rozhodování ve věci nijak nezohlednil, a to i přesto, že ze spisu byla patrná.** Pokud odvolací soud dále v otázce prognózy psychického stavu poškozené v bodě 16 napadeného rozhodnutí shledal, že *„Při posuzování okolností důležitých při rozhodování o trestu soud tedy neměl pochybnost o závěru znalce psychiatra ohledně předpokládaného vymizení psychických obtíží poškozené do budoucna, a to i s ohledem na vyjádření znalce psychologa, že vývoj jejího psychického stavu do budoucna bude do značné míry záležet, v jak podpůrném prostředí se bude poškozená dále pohybovat.“*, považuji tento závěr odvolacího soudu za vnitřně rozporný a z tohoto důvodu neaplikovatelný. Uvedl-li znalec psychiatr ve znaleckém posudku, že *„Do budoucna lze předpokládat vymizení psychických obtíží.“*, přičemž znalec psycholog dospěl k závěru, že *„Další vývoj psychického stavu posuzované nelze aktuálně jednoznačně predikovat, do velké míry bude záležet na tom, v jak podpůrném prostředí se bude dále pohybovat, aby se mohly obnovit adekvátní pocit sebehodnoty a osobnostní dožívání.“*, nemohl odvolací soud bez dalšího dospět k závěru, že psychické obtíže poškozené zcela vymizí. Rozporné názory znalců ohledně budoucího vývoje psychického stavu poškozené měly být pro odvolací soud (rovněž však i pro soud nalézací) dostatečným ukazatelem, že psychický stav poškozené bylo nezbytné dále zkoumat. Ze spisového materiálu v tomto ohledu dále vyplývá, že nejméně ke dni 30. 1. 2023 poškozená dosud bydlela v domě se svou matkou, sourozenci a obviněným (č. l. 168 trestního spisu), z výpovědi obviněného učiněné v hlavním líčení před nalézacím soudem dne 9. 8. 2023 (č. l. 295 trestního spisu) pak plyne, že se poškozená v této době nacházela v psychiatrické léčebně, z následné výpovědi obviněného učiněné ve veřejném zasedání před odvolacím soudem dne 11. 1. 2024 (č. l. 331 trestního spisu) dále vyplývá, že poškozená již ve společné domácnosti se svou matkou, sourozenci a obviněným nežila. **Odvolací soud si tak nemohl udělat závěr o pozitivní prognóze psychického stavu poškozené i s ohledem na skutečnost, že neměl zjištěnu jakoukoli informaci, v jakém prostředí se poškozená v době vydání rozhodnutí nachází.** Shledal-li odvolací soud dále dle bodu 26 napadeného rozhodnutí jako podpůrnou skutečnost pro svůj závěr o budoucím pozitivním vývoji psychického stavu poškozené, že ve vyjádření poškozené k odvolání obviněného absentovala informace o jejím aktuálním zdravotním stavu, z čehož odvolací soud dovodil, že se její psychický stav nezměnil, pak v této souvislosti připomínám, že poškozená ve svém vyjádření reagovala na tvrzení obviněného uvedená v podaném odvolání. Obviněný přitom ve svém odvolání vcelku logicky nic o zdravotním stavu poškozené neuváděl, neboť by si tím velmi pravděpodobně snížil šanci na úspěšnost svého odvolání. Skutečnost, že poškozená ke svému zdravotnímu stavu ve svém vyjádření nic neuváděla, nezabavuje odvolací soud povinnosti v tomto rozsahu dokazování

doplnit. Nadto podotýkám, že ze znaleckého posudku vyplývá, že poškozená byla ochotna na vyšetřování dále spolupracovat a případně poskytnout další výpovědi (č. l. 189 trestního spisu). S ohledem na vše výše uvedené proto uzavírám, že odvolací soud dospěl k závěru o mírném charakteru duševní poruchy poškozené a o její pozitivní prognóze do budoucna na základě zcela nedostatečně zjištěného skutkového stavu, jenž byl nadto učiněn na podkladě nezákonně provedeného dokazování.

- 36 V kontextu shora popsaných závěrů odvolacího soudu týkajících se následků trestné činnosti považuji dále za důvodné upozornit, že ze shromážděného spisového materiálu vyplývá, že **trestná činnost měla u poškozené vliv na řadu dalších oblastí, jež nebyly odvolacím soudem (rovněž však i soudem nalézacím) jakkoli zohledněny.** Předně z výpovědi, jež poškozená učinila dne 30. 1. 2023 před znalcem psychologem (č. l. 175 trestního spisu), vyplývá, že poškozená v důsledku úzkostných stavů, jejichž vznik a trvání koreluje s předmětnou trestnou činností a jejím vyšetřováním (č. l. 189 trestního spisu), zanechala studia na střední zdravotnické škole, a i navazujícího plánu studia na vysoké škole. V sociální oblasti poškozená v důsledku trestné činnosti a jejího projednávání orgány činnými v trestním řízení čelila odsouzení okolí, ztratila část svých přátel (č. l. 169 trestního spisu), výrazně se zhoršil vztah s její matkou (č. l. 174 trestního spisu) a do budoucna má poškozená obavu navazovat nové vztahy (č. l. 168 trestního spisu). Jde-li o zázemí, v němž se poškozená nacházela, odvolací soud (shodně však i soud nalézací) se touto otázkou nezabýval, a není tak zřejmé, kde se poškozená, jež dříve bydlela ve společném obydlí se svými sourozenci, matkou a obviněným, v současnosti nachází. V předmětné věci tak není jasné, zda poškozená nebyla s ohledem na okolnosti případu kupř. obviněným donucena společné obydlí opustit. Vzhledem k uvedenému proto konstatuji, že trestná činnost a její projednávání orgány činnými v trestním řízení výrazně zasáhla do běžného života poškozené, a nelze se tak spokojit s obecným závěrem odvolacího soudu, že následkem trestné činnosti došlo toliko ke vzniku a rozvoji duševní poruchy.

Vadné dokazování a zhodnocení rodinných a majetkových poměrů a osoby obviněného

- 37 Další dílčí skutková zjištění, jimž odvolací soud věnoval podstatnou část svého rozhodnutí, představují rodinné a majetkové poměry obviněného. Rodinnými a majetkovými poměry obviněného se odvolací soud zabýval v bodech 21 a 24 napadeného rozhodnutí. Svá zjištění odvolací soud založil především na podkladě výpovědi obviněného učiněné ve veřejném zasedání před odvolacím soudem. Odvolací soud však v tomto ohledu dále přihlédl i k listinným důkazům, jež byly součástí spisového materiálu nebo jež obviněný k odvolání připojil, a k výpovědi matky poškozené učiněné v přípravném řízení. Na jejich podkladě pak odvolací soud v bodě 24 napadeného rozhodnutí shledal, že „*Obžalovaný řádně pracuje, dle svých možností splácí své exekuční závazky a ze zbytku živí svou rodinu, která je přinejmenším ekonomicky na něm plně závislá, když jeho družka J. B., která je matkou jeho 2,5letého syna (a zároveň poškozené), je na rodičovské dovolené, není a v dohledné době zřejmě ani nebude schopna sama uživit 3 nezletilé děti, které s nimi žijí ve společné domácnosti. Závislost rodiny na obžalovaném je navíc umocněna i tím, že družka obžalovaného sama sdělila, že nemá oporu širší rodiny, a tak nemá s dětmi kam jít. Z uvedených osobních, majetkových a rodinných poměrů odvolací soud dovodil, že účinky a důsledky uloženého nepodmíněného trestu by nebyly pro budoucí život obžalovaného natolik závažné, jako by pravděpodobně byly pro jeho rodinu, která je na něm především materiálně závislá, kdy by z výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody mohl jen stěží rodinu finančně podporovat. Navíc by velmi pravděpodobně nebyl vůbec schopen nahradit poškozené nemajetkovou újmu, jak mu bylo napadeným rozsudkem uloženo. Je sice pravdou, že jeho možnosti hrazení nemajetkové újmy jsou i na svobodě značně omezené*

jeho příjmem, exekucemi a potřebou zajistit zejména nezletilé členy domácnosti (tj. 3 nezletilé sourozence poškozené), přece jen na svobodě bude k jejímu hrazení mnohem více motivován, neboť bude po celou zkušební dobu podmíněného odsouzení ohrožen možností nařízení výkonu trestu.“ Z citovaného závěru odvolacího soudu je patrné, že odvolací soud doplnil závěry nalézacího soudu, jenž se otázkou rodinných a majetkových poměrů obviněného zabýval pouze v souvislosti s možností obviněného hradit nalézacím soudem uloženou nemajetkovou újmu. **Odvolací soud měl za tohoto stavu, jak již bylo opakovaně uvedeno, povinnost v souladu s § 259 odst. 3 písm. a), písm. b) trestního řádu a § 263 odst. 7 trestního řádu provést opětovně či zcela nově pro skutková zjištění nezbytné důkazy.** V rozporu se zákonem odvolací soud však ani v otázce rodinných a majetkových poměrů neprovedl kromě výpovědi obviněného učiněné před odvolacím soudem žádné důkazy. Přihlédl-li tak odvolací soud k listinným důkazům a k výpovědi matky poškozené, aniž by je provedl zákonem předpokládaným způsobem (viz § 211 odst. 1 trestního řádu a § 213 odst. 1 trestního řádu), postupoval tak v rozporu se zákonem.

- 38 Odvolací soud pak ve svých skutkových zjištěních vycházel v zásadě toliko z tvrzení obviněného, které obviněný uvedl ve své výpovědi před odvolacím soudem, přičemž obviněný k jejich prokázání nedoložil jakékoli relevantní dokumenty, z nichž by odvolací soud mohl potvrdit jejich pravdivost (kupř. doložením majetkových přiznání, výpisů z účtů atd.). Obdobně nebyla prokázána ani tvrzená tíživá rodinná finanční situace, na níž obviněný v zásadě založil své odvolání. Obviněný v tomto ohledu nedoložil kupř. nájemní smlouvy či neprokázal majetkové poměry matky poškozené. Za tohoto stavu, kdy majetkové poměry obviněného ani majetkové poměry matky poškozené nebyly jakýmkoli způsobem prokázány, **nemohl odvolací soud dospět k závěru, že obviněný je v podstatě jediným živitelem rodiny, a uložení nepodmíněného trestu by tak zatěžovalo spíše rodinu obviněného než jeho samotného.**
- 39 Jelikož odvolací soud založil své rozhodnutí, jímž zrušil výrok nalézacího soudu o uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody a nově rozhodl o uložení trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu, z velké části na údajném převažujícím zájmu na péči o nezletilé děti, považuji v tomto kontextu za důvodné upozornit na závěry vyplývající z judikatury Ústavního a Nejvyššího soudu. Ukládáním nepodmíněného trestu odnětí svobody rodiči pečujícím o nezletilé dítě se Ústavní soud podrobně zabýval ve svém nálezu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19, v němž Ústavní soud v bodech 55 až 56 konstatoval: „*Nejlepší zájem dítěte jako faktor pro neuložení nepodmíněného trestu odnětí svobody jeho rodiči (či jiné pečující osobě) zesilují a zeslabují zejména tato kritéria: míra péče obžalovaného o dítě (zejména jde-li o výlučnou pečující osobu, či nikoliv); míra faktické závislosti dítěte na obžalovaném (s ohledem na věk, zvláštní potřeby dítěte atd.); hloubka emočního vztahu dítěte k obžalovanému; míra, v jaké byl čin spáchán vůči dítěti; míra ohrožení řádného vývoje dítěte v případě, že rodič zůstane na svobodě atd. Skutečnost, že trestní soud vzal nejlepší zájem dítěte v úvahu a opravdu se jím zabýval, musí být materiálně obsažena v odůvodnění odsuzujícího rozsudku. Všechna tato kritéria je třeba následně vážit proti dalším konkurujícím zájmům jako je závažnost činu, jeho následky atd. Přitom je třeba vycházet i z toho, že trest odnětí svobody je nejprísrnějším trestem, který podle českého trestního práva lze uložit. Nikdy proto jeho uložení nesmí být bráno na lehkou váhu a trestní soudy k němu smí sahat pouze jakožto k prostředku ultima ratio v systému trestů. Na druhou stranu, pokud je již uložení tohoto trestu nevyhnutelné, veřejný zájem na ochraně společnosti je v takovém případě značný a zpravidla může převážít nad nejlepším zájmem dítěte, nejsou-li v konkrétním případě specifické okolnosti, které by významněji zvyšovaly negativní dopad odsouzení rodiče k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dítě v porovnání s jinými případy.*“ Uvedené závěry aplikoval Ústavní soud na situaci stěžovatele, jenž namítal nepřiměřenou přísnost uloženého trestu odnětí svobody

i s ohledem na jeho péči o nezletilou dceru a na hrozící finanční tíseň a ztrátu obydlí způsobenou neschopností stěžovatele a jeho družky splácet hypoteční úvěr, v bodech 63 až 67 následovně: „Uplatniv shora v části VI. A) tohoto nálezu specifikovaná obecná východiska na konkrétní případ stěžovatele, dospěl Ústavní soud v závěru, že obecné soudy, zejména odvolací soud, svoji povinnost zohlednit nejlepší zájem dítěte při ukládání trestu odnětí svobody stěžovateli neporušily. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozsudku odvolacího soudu rekapitulovaného výše sub 8., odvolací soud se rodinnými poměry stěžovatele a situací jeho nezletilé dcery zabýval poměrně podrobně a za tímto účelem v potřebném rozsahu doplnil i dokazování. Zjistil, že dopady na dceru stěžovatele se nijak nevymykají tomu, co lze v podobných případech běžně očekávat. Tento jeho závěr stěžovatel v zásadě ani nerozporoval, přičemž je i v souladu s výsledky dokazování před odvolacím soudem. Péči o dceru stěžovatele zajišťuje její matka, zdravotní stav dcery je přiměřený jejímu věku, nemá žádné zvláštní specifické potřeby, které by vyžadovaly mimořádnou péči ze strany stěžovatele atd. Na druhé straně se stěžovatel dopustil trestného činu, který trestní zákoník kvalifikuje jako zvlášť závažný zločin a jehož standardní zákonná trestní sazba trestu odnětí svobody je v rozpětí osmi až dvanácti let. Legislativní individualizace trestu u tohoto trestného činu tak za standardních okolností zcela vylučuje uložení trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem, neboť dle § 81 odst. 1 trestního zákoníku je možno takový podmíněný odklad učinit jen tehdy, jestliže konkrétní výměra trestu nepřevyšuje tři léta. Podmíněný odklad výkonu trestu odnětí svobody u trestného činu s právní kvalifikací dle § 283 odst. 1, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku je tak možný jen s maximálním využitím institutu mimořádného snížení trestu odnětí svobody dle § 58 odst. 1 trestního zákoníku (k tomu viz níže bod 80.), tedy za okolností zcela výjimečných. Ústavní soud zdůrazňuje, že stěžovatel v konkrétních podmínkách svého případu usiluje v podstatě o to, aby byl před nepodmíněným trestem odnětí svobody imunizován pouze z toho důvodu, že je rodičem nezletilého dítěte. Tomuto požadavku přitakat nelze. Opačný závěr by rezignoval na účinnou ochranu společnosti před trestnou činností, což je jednou z předních funkcí státu. V konečném důsledku by rovněž jistě nebylo v nejlepším zájmu dítěte, aby se stalo záštitou svého rodiče před uložením nepodmíněného trestu odnětí svobody a umožnilo mu páchat trestnou činnost bez rizika uložení tohoto nejprísrnějšího druhu trestu, který moderní trestní právo v demokratických právních státech zná. (...) Ústavní soud tedy konkluduje, že pokud za všech těchto okolností odvolací soud dospěl k závěru, že dopad trestu odnětí svobody uloženého stěžovateli na život jeho nezletilé dcery se nijak nevymyká běžným situacím, tedy nedovodil, že by v tomto konkrétním případě byly zcela **extraordinární okolnosti, které by dopad na život nezletilé dcery stěžovatele zásadním a ojedinělým způsobem prohlubovaly, nepochybil, pokud i přes zohlednění nejlepšího zájmu dítěte dospěl k závěru, že zájem na ochraně společnosti uložením nepodmíněného trestu odnětí svobody stěžovateli nad ním převáží.**“ Ukládáním nepodmíněného trestu odnětí svobody rodiči, jenž pečuje o nezletilé dítě, se rovněž ve své judikatuře věnoval i Nejvyšší soud. Konkrétně ve svém rozhodnutí ze dne 24. 1. 2018, sp. zn. 6 Tdo 1516/2017, Nejvyšší soud posuzoval důvodnost dovolání, v němž obvinění jakožto rodiče dvou nezletilých dětí mj. namítali nepřiměřenost odvolacím soudem uloženého trestu odnětí svobody v trvání 5 let a to s ohledem na důsledky, jež z rozhodnutí měly vyplývat pro jejich nezletilé děti. Nejvyšší soud se s námitkou obviněných vypořádal v bodě 89, v němž uvedl: „Je nutno dodat, že ve výjimečných, krajních případech by zásah Nejvyššího soudu do výroku o trestu mohl být odůvodněn jen tehdy, jestliže by se jednalo o trest naprosto neodpovídající principům spravedlivého procesu. **Jakkoli je třeba při ukládání trestu zohlednit také osobní a rodinné poměry obviněného (i z hlediska péče o nezletilé děti a jejich zájmu), nespadají sem bez dalšího případy, kdy obvinění (v tomto případě obvinění J. V. a Ja. V.) namítají, že jim nelze uložit nepodmíněný trest odnětí svobody z toho důvodu, že pečují o dvě nezletilé dcery - devítiletou a šestiletou (mladší byla počata v průběhu páchání popsaného trestného jednání), o něž se prarodiče nemohou starat. Nejde tu o obecnou**

exkulpační skutečnost ani o kritérium vylučující přiměřené potrestání pachatele závažné trestné činnosti. Dovolateli zmiňovaný nálezn Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2017, sp. zn. II. ÚS 2027/17, se týkal zcela jiného, výjimečného případu, a to pachatele odsouzeného za přečiny (nikoli za zločin), jimiž způsobil dopravní nehodu, při níž zahynuli jeho manželka a starší syn, zatímco přežil tříletý, mladší syn, péče o něhož byla při ukládání trestu zvažována za situace, kdy nepochybně největším „trestem“ pro pachatele byl samotný následek jeho jednání. Současně i v tomto nálezu (v odst. 27 jeho odůvodnění) ústavní soud připomněl, že z povinnosti soudů hodnotit poměry pachatele určitě neplyne, že by snad nejlepší zájem dítěte měl vždy převažovat nad zájmem společnosti na spravedlivém potrestání pachatelů trestných činů. V naprosté většině případů bude váha tohoto zájmu větší, což může vést k závěru trestních soudů o nutnosti odejmout pachateli osobní svobodu. Znovu je třeba připomenout, že obviněným byly uloženy tresty odnětí svobody na spodní hranici trestní sazby, ze zákona nepodmíněné. Soudy důvodně neshledaly zákonné podmínky pro snížení trestů pod spodní hranici trestní sazby podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku. Tresty byly ukládány oběma jmenovaným za zvlášť závažné zločiny spáchané poměrně sofistikovaným způsobem a vedoucím ke vzniku vysoké škody, přičemž soudy konstatovaly převahu přitěžujících okolností a absenci jakékoli sebereflexe ze strany obviněných. Za této situace výměra trestu na spodní hranici trestní sazby odráží maximální možné zohlednění osobních poměrů obviněných (při současné nutnosti respektovat princip rovnosti před zákonem).“

- 40 Uplatněním výše uvedených závěrů Ústavního a Nejvyššího soudu na konkrétní případ obviněného **nelze shledat, že by v daném případě převažoval nejlepší zájem dítěte nad zájmem společnosti na spravedlivé potrestání obviněného za jím spáchanou trestnou činnost.** Předně nalézacím soudem ani soudem odvolacím **nebylo zjištěno, že by se dopad uloženého nepodmíněného trestu odnětí svobody na život jeho nezletilého syna a dvou nevlastních dětí vymykal běžným situacím.** Tuto skutečnost rovněž nelze dovodit ani ze shromážděného spisového materiálu. Ze spisového materiálu v tomto ohledu rovněž nevyplývá, že by syn obviněného či jiný člen jeho rodiny trpěl jinými než běžnými zdravotními problémy. Ze spisového materiálu taktéž neplyne, že by kterýkoli člen rodiny obviněného měl specifické potřeby, jež by vyžadovaly zvláštní péči. V této souvislosti je rovněž nezbytné přihlídnout ke skutečnosti, že péči o nezletilé děti a chod domácnosti zajišťuje toliko matka poškozené. Ta ve své výpovědi v přípravném řízení dne 27. 7. 2022 (č. 1. 32 trestního spisu) uvedla: „Dotaz Policie České republiky: Popište situaci ve vaší domácnosti (rodině), zejména váš vztah s P. V., jeho vztah a chování k vašim dětem? - Pokud domácnost neklape, jak on si představuje, tak chodí a řve. S ničím nepomůže. Mám 4 děti. Nejmladší syn, kterého mám s P. V., má jeden rok. Je to batole, vyžaduje více času. Ostatní děti jsou ve věku 9, 15 a T. 19. Jsou to pubertáči. S pomocí v domácnosti se nepřetrhnou. V. si to představuje, že budou šlapat jako hodinky. Neříkám, že nepomáhají, třeba ten 15ti letý teď často hraje na počítačích. Musím se jich o vše doprošovat. On přijde a řekne, že tam není uklizeno a vše padá na moji hlavu. On nadává mě, že za to můžu. Je to docela často, skoro každý den. On po sobě neuklidí nic. Vysvětluje to tím, že je to jeho bordel, ale že to tam leží týden, to je prý jeho věc.“ Dále s ohledem na výše citované závěry Ústavního soudu nelze dospět k závěru, že by tvrzená tíživá rodinná finanční situace, popř. její zhoršení v důsledku obviněnému uloženého nepodmíněného trestu odnětí svobody, sama o sobě představovala mimořádnou či výjimečnou okolnost odůvodňující uložení mírnějšího trestu. K tomuto dodávám, že již ze samotné podstaty nepodmíněného trestu odnětí svobody, s nímž je spojená limitace ekonomické činnosti odsouzených osob, lze pro jejich rodinné členy a blízké očekávat, že dojde ke zhoršení jejich finanční situace. Tuto skutečnost mohou pachatelé před pácháním trestné činnosti předpokládat, a to zvláště za situace sestávala-li se trestná činnost z většího množství útoků, jak tomu bylo v projednávané věci. **Obviněný tak možné důsledky trestné činnosti na finanční situaci své**

rodiny mohl a měl předpokládat, přičemž na ně mohl adekvátně reagovat, a to ideálně jejím nespácháním, případně alespoň upuštěním od jejího pokračování. Ani jedna z výše popsaných situací však v předmětné věci nenastala a obviněný zanechal dalšího páchání předmětné trestné činnosti až na základě trestního oznámení, jež na něj poškozená podala. Nad rámec již uvedeného doplňuji, že odvolacím soudem nebylo nikterak prokázáno, že by se matka poškozené nebyla schopna o své nezletilé děti postarat. K otázce rodinného bydlení, jež vzal odvolací soud v rámci posouzení rodinných a majetkových poměrů obviněného v bodě 21 napadeného rozhodnutí rovněž v potaz, uvádím, že ani tato skutečnost, kdy obviněný tvrdí, že je se svou rodinou v současnosti nucen hledat nové bydlení, nepředstavuje mimořádnou či výjimečnou okolnost odůvodňující uložení mírnějšího trestu. V této souvislosti rovněž považuji za důvodné upozornit na vyjádření obviněného, jež uvedl ve své výpovědi před znalcem psychologem dne 6. 2. 2023 (č. l. 199 – 200 trestního spisu): „(...) *Si říkám, ať se to nějak vyřeší, ať ona jde třeba na intr. Protože já se z toho domu stěhovat nechci. V dnešní době sehnat dům, kde bych mohl mít všechny ty svoje věci, to nejde. A je v tom Mouřínově nic nedrží. Je nevyhazuju, ale říkám, ať ta T. jde někam, ona vůči mně cítí nenávist nebo něco. (...) Dotaz znalce: Myslíte, že jste měl ve vztahu s T. něco dělat jinak? – Ted' už vím, že to byla blbost, nebylo to samozřejmě fér vůči J. Ale my jsme do sebe nebyli zamilováni, to bylo spíš o tom společném bytí. Jsem si chtěl splnit sen toho vlastního domu, že už se nebudou stěhovat nikam, no a ono to tady v důsledku toho románu s T. šlo všechno pryč.*“ Vzhledem k uvedenému odvolací soud měl zkoumat, zdali **námítka hledání a zajištění bytových potřeb rodiny není na straně obviněného spíše účelová a zdali cílem obviněného nebylo toliko zajištění svých vlastních potřeb.** V tomto ohledu považuji za důvodné upozornit i na závěry vyplývající ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie Mgr. M. P., Ph.D., jehož předmětem bylo posouzení duševního stavu obviněného (dále jen „*znalecký posudek ve věci obviněného*“), v němž znalec na č. l. 204 trestního spisu konstatoval: „*Osobnost obviněného lze celkově charakterizovat jako méně zralou, se zvýrazněnými egocentrickými rysy. Obviněný má tendenci upřednostňovat naplňování svých potřeb na úkor ostatních. Jeho empatie k prožívání druhých je omezená. (...) Hodnotová orientace obviněného je více egocentrická, na předních místech hodnot a životních cílů má zajištění vlastního zázemí, vyšší city nerozvíjí.*“

- 41 K posouzení, zda v této konkrétní věci převažoval nejlepší zájem dítěte nad zájmem společnosti na spravedlivé potrestání obviněného, je pak na druhé straně třeba upozornit, že **obviněný spáchal tři trestné činy, přičemž nejzávažnější z nich trestní zákoník kvalifikuje jako zvlášť závažný zločin. Trestná činnost obviněného pak spočívala v sexuálně motivovaných útocích proti dítěti, resp. od 5. 4. 2021 do 8. 6. 2022 proti čerstvě zletilé dívce, a sestávala z většího počtu útoků a trvala po delší dobu.** Obviněný rovněž protiprávní jednání neukončil z vlastní vůle, nýbrž až na základě poškozenou podaného trestního oznámení. Taktéž je třeba zdůraznit, že předmětem útoku byla nevlastní dcera obviněného, jejíž zdraví a bezpečí měl obviněný jako její nevlastní otec s největší měrou chránit. Obviněný na tuto svou morální a zákonnou povinnost zcela rezignoval a v trestné činnosti pokračoval bez jakéhokoliv ohledu na zdraví poškozené a na následky, jež na ni může trestná činnost zanechat. V této souvislosti je rovněž třeba upozornit na absenci upřímné lítosti na straně obviněného a na absenci jakékoli snahy po nápravě (blíže viz bod 45 této stížnosti). V kontextu všech shora popsaných skutečností se lze do značné míry domnívat, že námítka rodinných a majetkových poměrů obviněného byla obviněným uplatněna účelově s cílem vyhnout se výkonu trestu odnětí svobody. **Shledal-li odvolací soud, že rodinné a majetkové poměry představují v případě obviněného okolnost odůvodňující uložení mírnějšího trestu, učinil tak v rozporu se zákonem a s navazující judikaturou Nejvyššího a Ústavního soudu.**

- 42 Další dílčí skutková zjištění, jimž odvolací soud věnoval podstatnou část svého rozhodnutí představují osobní poměry obviněného. Odvolací soud se jimi zabýval v bodě 18 napadeného rozhodnutí, v němž uvedl: „*K osobě obžalovaného se znalec Mgr. M. P. vyjádřil tak, že jeho osobnost není strukturovaná patologicky, ve smyslu přítomnosti nějaké ze specifických poruch. Jeho osobnost je méně zralá se zvýrazněnými egocentrickými rysy. Jeho intelektuální úroveň spadá do spodní poloviny pásma průměru populace. Nebyly u něj zjištěny primárně zvýrazněné sklony k agresivitě či násilnému jednání, k druhým je však zvýšeně kritický a direktivní. Uvedenému odpovídá i skutečnost, že obžalovaný sice již byl v minulosti trestně stíhán (v opisu Rejstříku trestů ČR má 3 záznamy), nikdy to však nebylo za násilnou či sexuálně motivovanou trestnou činnost a navíc ve všech případech byl osvědčen, hledí se tedy na něj, jako by odsouzen nebyl.*“ Odvolací soud následně v bodě 24 napadeného rozhodnutí k osobě a k osobním poměrům obviněného konstatoval: „*Obžalovaný se ke svému protiprávnímu jednání plně doznal, projevil nad ním lítost a také jistou míru sebereflexe, žádné další negativní poznatky k jeho chování po zahájení trestního stíhání (od něhož uplynulo 1,5 roku) zjištěny nebyly, nebylo zjištěno, že by poškozenou vyhledával či ji jakkoli obtěžoval, resp. jí vyhrožoval, rovněž nebylo zjištěno, že by byl pro poškozenou jakkoli nebezpečný, eventuálně, že by z jeho strany hrozilo opakování trestné činnosti, což by zajisté vedlo k jeho vazebnímu stíhání. Nejedná se a priori o násilníka, devianta, či sexuálního predátora.*“ K uvedeným závěrům odvolacího soudu je třeba opětovně uvést, že **ačkoliv odvolací soud při posuzování osoby obviněného, jde-li o jeho údajnou nenásilnou povahu, doplnil skutková zjištění nalézacího soudu, a v jiných skutkových zjištění se od odvolacího soudu odchýlil (zhodnocení obviněným projevené lítosti a sebereflexe), neprovedl za tímto účelem dle § 259 odst. 3 trestního řádu žádné důkazy. Právní závěry, k nimž odvolací soud dospěl na základě nezákonně provedeného dokazování, resp. jeho absence, je třeba hodnotit jako vadné a z tohoto důvodu neaplikovatelné.**
- 43 Jde-li pak o odvolacím soudem konstatovanou nenásilnou povahu obviněného je třeba předně upozornit na závěr znaleckého posudku ve věci obviněného (č. 1. 205 trestního spisu), jehož toliko první část odvolací soud citoval v bodě 18 napadeného rozhodnutí: „*V osobnosti obviněného nebyly zjištěny primárně zvýrazněné sklony k agresivitě či násilnému jednání, k druhým je však zvýšeně kritický a direktivní. Obviněný je schopný projevy hněvu obecně kontrolovat. Tato kontrola se však zhoršuje pod vlivem užití alkoholu, kdy může propukat i násilné jednání, zejména v blízkých vztazích.*“ Z odůvodnění napadeného rozhodnutí není zřejmé, z jakého důvodu byl závěr znalce shora nastíněným způsobem zkrácen, nicméně tento postup představuje jednoznačné pochybení na straně odvolacího soudu, neboť tento zcela ignoroval veškeré skutečnosti svědčící právě o násilnických sklonech obviněného. Z výpovědi matky poškozené ze dne 27. 7. 2022 a z výpovědi poškozené z téhož dne vyplývá, že **obě byly obviněným opakovaně fyzicky napadeny, přičemž poškozenou i její matku obviněný nejméně v jednom případě škrtil. Z výpovědi poškozené dále vyplývá, že si při jednom konfliktu mezi obviněným a svou matkou, v němž se snažila svou matku bránit před fyzickým útokem obviněného, zlomila ruku.** Ve své výpovědi před znalcem psychiatrem dne 30. 1. 2023 (č. 1. 171 trestního spisu) poškozená dále uvedla, že obviněný měl fyzicky napadnout i jejího bratra, přičemž v důsledku jednání obviněného její mladší sestra „*chodí s pláčem, že se bojí, že ji něco udělá.*“ Z opisu z evidence přestupků (č. 1. 256 trestního spisu) dále plyne, že dne 9. 6. 2022 bylo Městským úřadem Bučovice **rozhodnuto o tom, že obviněný spáchal dle § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích přestupek proti občanskému soužití, a to tím, že dne 24. 12. 2021 v době kolem 18:00 hodin v domě čp. 67 v obci Mouřínov, fyzicky napadl poškozenou, kdy do ní strčil rukama a tato následně narazila do rámu dveří a roztrhla si kůži na hlavě o velikosti 2 cm, čímž se dopustil ublížení na zdraví z nedbalosti.** Nadto z vyjádření obviněného, jež učinil

před znalcem psychologem dne 6. 2. 2023 (č. 1. 197 trestního spisu), vyplývá, že v **násilném jednání vůči členům rodiny pokračoval i po spáchání předmětné trestné činnosti**. Vzhledem k uvedenému lze závěr odvolacího soudu vyjádřený v bodě 24 napadeného rozhodnutí, že obviněný není „*a priori násilníkem*“ označit za nesprávný a extrémně rozporný se skutečností plynoucími ze shromážděného spisového materiálu.

- 44 Jde-li o lítost a sebereflexi obviněného, kterou odvolací soud vzal dle bodu 24 napadeného rozhodnutí při posouzení osoby obviněného rovněž v potaz, shledávám, že ani tomuto závěru odvolacího soudu nelze přisvědčit. Z vyjádření obviněného, která učinil v průběhu trestního řízení, nic nenasvědčuje tomu, že by si obviněný uvědomil skutečnou závažnost svého jednání a že by jej dokázal kriticky zhodnotit. Z **vyjádření obviněného naopak vyplývá snaha své jednání a jeho následky bagatelizovat a přenášet vinu za jím spáchanou trestnou činnost na poškozenou**. Obviněný rovněž neprojevil ani jakoukoli snahu o nápravu. Z žádného vyjádření obviněného nevyplývá, že by se poškozené kupř. za své jednání omluvil, že by vynaložil snahu obnovit vztah mezi poškozenou a její matkou, jenž svým jednáním zpřetrhal, a rovněž z něho nevyplývá, že by měl v úmyslu splácet nalézacím soudem uloženou náhradu nemajetkové újmy. Konkrétně je třeba upozornit na výpověď obviněného učiněnou při veřejném zasedání před odvolacím soudem, v níž obviněný na dotaz členky senátu „*Zda ohledně výroku, podle kterého má obžalovaný uhradit 300 000 Kč poškozené s úrokem z prodlení, zda něco zaplatil, nebo zda se snažil, zda jí napsal, jak jí to bude splácet, zda vyvinul nějakou aktivitu ohledně škody, jak si představuje, jak to bude platit,*“ obviněný odpověděl „*Asi vůbec... (...)*“ **Vzhledem k uvedenému lze u obviněného jakoukoli lítost či sebereflexi nad jím spáchanou trestnou činností vyloučit.**
- 45 Pokud odvolací soud dále dospěl v bodě 24 napadeného rozhodnutí k závěru, že „*(...) žádné další negativní poznatky k jeho chování po zahájení trestního stíhání (od něhož uplynulo 1,5 roku) zjištěny nebyly, nebylo zjištěno, že by poškozenou vyhledával či ji jakkoli obtěžoval, resp. jí vyhrožoval, rovněž nebylo zjištěno, že by byl pro poškozenou jakkoli nebezpečný, eventuálně, že by z jeho strany hrozilo opakování trestné činnosti, což by zajisté vedlo k jeho vazebnímu stíhání.*“, je třeba uvést, že **žádná ze shora popsaných skutečností nemohla být odvolacím soudem zjištěna, neboť ji odvolací soud ani nezjišťoval**. Z protokolu o veřejném zasedání vyplývá, že **odvolací soud v tomto ohledu neprováděl žádné dokazování a ani dotazem na obviněného nezkoumal jeho chování po činu**. Jelikož odvolací soud nevyrozuměl o konání veřejného zasedání poškozenou a jejího zmocněnce (viz bod 58 této stížnosti), **nemohla se k těmto skutečnostem vyjádřit ani sama poškozená**. Naopak z výpovědi poškozené, které učinila v přípravném řízení, zcela jasně vyplývá **snaha obviněného poškozenou zastrašit a odradit ji tak od spolupráce s orgány činnými v trestním řízení**. Konkrétně ve své výpovědi ze dne 27. 7. 2022 (č. 1. 36 trestního spisu) poškozená uvedla: „*Od té doby, co jsem byla na prvním výslechu, tak byl několikrát za mnou a ptal se mě, co jsem říkala, že si mám dávat pozor, že to může špatně dopadnout. Říkal mi, že má fotky a tak, že je předal policii, a že mi nikdo nebude věřit.*“ Ve své výpovědi před znalcem psychologem dne 30. 1. 2023 (č. 1. 175 trestního spisu) poškozená na dotaz znalce, zda obviněný poškozené něco říkal k probíhajícímu vyšetřování, uvedla: „*Že si mám dávat na pusy, a že má stejně důkazy proti mně, a že fotky nelžou, a že se můžu snažit jakkoliv a stejně to vyhraje on.*“ Ve své výpovědi před znalcem psychiatrem z téhož dne (č. 1. 170-171 trestního spisu) pak poškozená uvedla: „*Pak to bylo ještě horší [po podání trestního oznámení], zvládat to psychicky, protože on pořád chodí, vyhrožuje, že mi udělá ze života peklo, že mám hodně přemýšlet nad tím co řeknu püolici (sic), a vám. Jednou mně nabízel, že když se s ním vyspím, že mi dá 10 tisíc, že se pak můžu odstěhovat, že to trápení skončí, odmítla jsem to.*“ S ohledem na vše výše uvedené proto uzavírám, že odvolací soud dospěl ke svým závěrům týkajícím se osoby obviněného a jeho

chování po činu na základě zcela nedostatečně zjištěného skutkového stavu, jenž byl nadto učiněn na podkladě nezákonně provedeného dokazování.

- 46 **Ve světle shora uvedených skutečností konstatuji, že skutková zjištění, jež odvolací soud oproti soudu nalézacímu doplnil a na jejichž podkladě dospěl ke zcela odlišným právním závěrům, odvolací soud učinil na podkladě vadného procesního postupu. Doplnění skutkových zjištění bylo nadto odvolacím soudem učiněno nedůsledně, neboť odvolací soud přihlížel toliko ke skutečnostem svědčícím ve prospěch obviněného, přičemž naprosto ignoroval veškeré skutečnosti svědčící v jeho neprospěch. V tomto smyslu je napadené rozhodnutí nezákonné.**

Vadná aplikace § 39 trestního zákoníku

- 47 **Další pochybení, jež je však nutno vytknout oběma ve věci činným soudům, představuje zcela nedůsledná aplikace § 39 odst. 1, odst. 2, odst. 3 trestního zákoníku, v jejímž důsledku byl obviněnému uložen trest, jenž je ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti trestného činu.**
- 48 **Předně z odůvodnění rozsudku nalézacího soudu v bodech 6 až 10 je patrná nejen značná strohost nalézacího soudu v úvahách o stanovení druhu a výměry trestu, rovněž však také neodůvodněné nepřihlídnutí k vybraným zákonným kritériím pro ukládání trestu. Z odůvodnění rozsudku nalézacího soudu tak není zřejmé, z jakého důvodu nalézací soud nepřihlédl při stanovení druhu a výměry trestu i přesto, že se jedná o jeho zákonnou povinnost, k následkům trestného činu, k chování pachatele po činu, k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu a rovněž k rodinným a majetkovým poměrům pachatele. Odvolacímu soudu je pak třeba v tomto ohledu vytknout, že i přesto, že ke kritériím uvedeným v § 39 odst. 1, odst. 2, odst. 3 trestního zákoníku přihlédl, k jejich prokázání ale neprovedl žádné důkazy a v zásadě se spokojil s tvrzeními obviněného. Zákonná kritéria pro stanovení druhu a výměry trestu tak odvolací soud na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu hodnotil jednostranně a výlučně ve prospěch obviněného. Postup nalézacího i odvolacího soudu v tomto ohledu a odůvodnění, jež na základě svých úvah o trestu zpracovaly, tak nenaplnuje kvalitativní požadavky stanovené v § 125 odst. 1 trestního řádu.**
- 49 **V návaznosti na výše uvedené je třeba rovněž upozornit na zcela nedůsledné zhodnocení přitěžujících a polehčujících okolností na straně nalézacího i odvolacího soudu. Z odůvodnění rozsudků těchto soudů není zřejmé, z jakého důvodu soudy nepřihlédly ke všem přitěžujícím okolnostem svědčícím v neprospěch obviněného, nicméně považují za potřebné upozornit, že trestná činnost spáchaná obviněným naplnila nejen přitěžující okolnosti uvedené v § 42 písm. m), n) trestního zákoníku, rovněž však také přitěžující okolnosti uvedené v § 42 písm. a), d), e), h) a pravděpodobně i písm. k) trestního zákoníku.**
- 50 **Předně ze způsobu provedení trestného činu znásilnění, kdy si obviněný nejprve pořídil videozáznam zachycující poškozenou při pohlavním styku a kdy následně pod pohrůzkou jeho zveřejnění nutil poškozenou po delší dobu a s vysokou četností případů k souložím a k orálnímu sexu, je zjevné, že obviněný se předmětného trestného činu dopustil po předchozím uvážení ve smyslu § 42 písm. a) trestního zákoníku. Obviněný taktéž ke spáchání trestné činnosti využil podřízenosti a závislosti poškozené ve smyslu § 42 písm. d) trestního zákoníku, neboť byl vůči poškozené v postavení nevlastního otce a trestné činnosti se dopouštěl v jejich společném rodinném domě a rovněž na různých místech, kde**

společně pracovali. Nelze odhlédnout ani od skutečnosti, že **obviněný svou trestnou činností porušil zvláštní povinnost** ve smyslu § 42 písm. e) trestního zákoníku, a to tím, že v rozporu s § 885 ve spojení s § 858 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, **nedbal jednak o zdraví poškozené, o její tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj a rovněž i o její ochranu, jak mu výše uvedená ustanovení zákona ukládají.** Obviněnému rovněž **přitěžuje, že byl vůči poškozené ve vztahu nevlastního otce, a trestné činnosti se tak dopustil na osobě blízké** ve smyslu § 125 trestního zákoníku **a svým jednáním jí způsobil újmu na zdraví** (§ 42 písm. h) trestního zákoníku). Jelikož se nalézací soud i soud odvolací zcela nedůsledně zabývaly následkem trestného činu na poškozenou, není zjevné, zda jednání obviněného rovněž nenaplnilo přitěžující okolnost ve smyslu § 42 písm. k) trestního zákoníku tedy, že by obviněný trestným činem způsobil jiný větší škodlivý následek. Tomuto závěru nicméně přisvědčuje, že duševní onemocnění, které si zřejmě vyžádalo hospitalizaci poškozené v psychiatrické léčebně, trvalo nejméně od 11. 2. 2023 (datum zpracování znaleckého posudku) do 9. 8. 2023 (datum konání hlavního líčení, v němž obviněný prohlásil, že se poškozená nachází v psychiatrické léčebně), tedy po dobu výrazně delší, než je doba nutná pro konstatování těžké újmy na zdraví dle § 122 odst. 2 písm. i) trestního zákoníku.

- 51 Na druhou stranu je třeba k doznání obviněného ve smyslu § 41 písm. l) trestního zákoníku jakožto jediné v úvahu připadající polehčující okolnosti třeba připomenout, že **obviněný prohlásil vinu za situace, kdy, jak v tomto ohledu uvedl i odvolací soud v bodě 8 napadeného rozhodnutí, bylo možno skutkový děj popsáný ve skutkové větě obžaloby a rovněž žalovanou právní kvalifikaci jednání obviněného jednoznačně dovodit z důkazů shromážděných ve spise.** Za tohoto stavu, kdy navíc na straně obviněného absentoval jakýkoliv kritický postoj k jím spáchané trestné činnosti a jakákoliv snaha po nápravě, je třeba doznání obviněného hodnotit spíše jako formální učiněné pod tíhou usvědčujících důkazů. Pokud tak nalézací soud dospěl k závěru, že jen na základě tohoto úkonu bylo odůvodněno snížení výměry trestu odnětí svobody v řádu let (viz bod 10 rozsudku nalézacího soudu), a odvolací soud tento závěr nekorigoval a trest ještě změnil na toliko podmíněný, je zjevné, že doznání obviněného bylo v předmětné věci přeceněno.
- 52 S ohledem na uvedené nalézací soud i soud odvolací postupovaly v předmětné věci ve svých úvahách o druhu trestu a jeho výměře zcela nedůsledně ve vztahu k zákonným kritériím zakotveným v § 39 odst. 1, odst. 2, odst. 3 trestního zákoníku. Obviněným spáchaná trestní činnost přitom svědčí o **značné společenské škodlivosti jeho jednání.** Obviněný byl předně odsouzen pro tři trestné činy, jež je nutno s ohledem na jimi dotčené chráněné zájmy hodnotit jako velmi závažné. **Nejzávažnějším z nich obviněný nadto vícekrát naplnil kvalifikovanou skutkovou podstatu zvláště závažného zločinu, přičemž jej páchal po delší dobu s vysokým počtem útoků. Odhlédnout nelze ani od skutečnosti, že obviněný páchal předmětnou trestnou činnost poměrně sofistikovaným způsobem, když si v době existence konsenzuálního vztahu s poškozenou pořídil videozáznam zachycující jejich pohlavní styk a tento následně využíval k nucení poškozené pod pohrůzkou jeho zveřejnění k dalším a ze strany poškozené nechtěným pohlavním stykům.** Ze strany obviněného se přitom **nejednalo o planou výhrůžku, neboť videozáznam skutečně zaslal bývalé partnerce poškozené.** Trestnou činností u poškozené došlo ke vzniku duševní poruchy, jež si zřejmě vyžádala její hospitalizaci v psychiatrické léčebně, a bylo jí výrazným způsobem zasaženo do běžného života poškozené (bližší viz bod 36 a 37 této stížnosti). Z okolností případu je nutno zmínit, že obviněný páchal trestnou činnost na své nezletilé nevlastní dceři, resp. později čerstvě zletilé, a činil tak v jejich společném obydlí či na místech, kde společně pracovali. Obviněný tak byl vůči poškozené jako její nevlastní otec v nadřazeném postavení **a poškozená s ohledem na svůj věk a postavení byla k páchání trestné činnosti zvláště zranitelná.**

K osobě obviněného jakožto pachateli předmětné trestní činnosti je přitom nutno zmínit, že se jedná o osobu se zvýrazněnými egocentrickými rysy, jehož empatie k prožívání druhých je omezená. Odhlédnout nelze ani od násilného chování obviněného vůči členům jeho rodiny, **kdy nejméně v jednom případě svým násilným jednáním způsobil poškozené újmu na zdraví, jež si vyžádala ošetření v nemocnici.** Násilné chování obviněného pak svědčí o jeho egocentrických rysech a omezené empatii, neboť je z nich zjevná neúcta obviněného k oprávněným zájmům jeho rodiny na život v bezpečném a podporujícím prostředí. Trestná činnost byl nad rámec již uvedeného obviněným spáchána úmyslně, a to s cílem uspokojovat své sexuální potřeby bez ohledu na zdraví poškozené a na následky, které na ni může trestná činnost zanechat. Rodinné a majetkové poměry pak v předmětné věci neodůvodňovaly uložení mírnějšího trestu (blíže viz bod 41 a 42 této stížnosti). Obviněný byl rovněž již dříve soudně trestán a spáchal i přestupek, a **nelze tak shledat, že by před spácháním trestné činnosti vedl řádný život.** Nelze odhlédnout ani od skutečnosti, že **obviněný nenahradil ani nevyjádřil úmysl poškozené nahradit soudem přiznanou náhradu nemajetkové újmy. Obviněný v tomto ohledu nevynaložil ani jakoukoli jinou snahu po nápravě a vůči poškozené nevyjádřil lítost za své jednání.** Obviněný se naopak dle výpovědí poškozené opakovaně pokoušel poškozenou zastrašit ve snaze odradit ji od spolupráce s orgány činnými v trestním řízení. Možnost nápravy je tak u obviněného zjevně omezena, neboť obviněný nezaujal vůči svému jednání kritický postoj a taktéž není zřejmé, že by si byl vědom závažnosti jím spáchaných trestných činů. Do budoucna tak u obviněného nelze vyloučit opakované páchaní předmětných trestných činů. Prohlášení viny, jež obviněný učinil, je třeba posoudit jako spíše formální a nezpůsobilé ke zvážení výrazně mírnějšího trestu. V předmětné věci pak podstatně převažují přitěžující okolnosti (viz bod 51 této stížnosti).

- 53 S ohledem na uvedené proto konstatuji, že vychází-li se při určování výměry v rámci trestní sazby určitého trestu zpravidla z poloviny této sazby, jež se následně koriguje oběma směry prostřednictvím kritérií stanovených v § 39 trestního zákoníku (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2017, I. ÚS 9/17), **bylo u obviněného nutno zvažovat uložení trestu odnětí svobody nejméně v horní polovině trestní sazby § 185 odst. 2 trestního zákoníku, s ohledem na množství okolností obviněnému přitěžujících však spíše v její horní třetině. Nálezacím soudem, jenž rozhodl o uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody v trvání 3 let, aniž by vzal v potaz všechny výše popsané relevantní okolnosti případu, tak byl obviněnému uložen nepřiměřeně mírný trest. Pokud odvolací soud následně dospěl na základě vadně provedeného dokazování a nedostatečně zjištěného skutkového stavu (rovněž bez přihlédnutí ke všem výše popsaným relevantním okolnostem případu), k závěru o nezbytnosti zmírnění nálezacím soudem uloženého trestu na trest odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu dle § 81 odst. 1 trestního zákoníku, založil tak již zřejmý nepoměr mezi uloženým trestem a povahou a závažností trestného činu ve smyslu § 266 odst. 2 trestního řádu.**
- 54 V tomto směru odkazují rovněž na judikaturu Nejvyššího soudu, z níž lze dovodit naplnění podmínek podle § 266 odst. 2 trestního řádu v případech, kdy soudy uložily nedůvodně mírný druh trestu, popřípadě v nedůvodně mírné výměře takového trestu odnětí svobody, třebaže z hlediska zákonných kritérií byl takový trest nedostatečný (srov. rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tz 38/2001, 7 Tz 39/2001, 3 Tz 185/2000, 5 Tz 190/2001). Výslovně je třeba upozornit na závěry plynoucí z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 1. 12. 2015, sp. zn. 7 Tz 19/2015, v němž Nejvyšší soud konstatoval: „*Povinností Nejvyššího soudu v řízení o stížnosti pro porušení zákona, která se opírá o ustanovení § 266 odst. 2 tr. ř., není poměřovat tresty uložené obviněným soudem prvního stupně s tresty uloženými soudem druhého stupně. (...) Pro posouzení zřejmého nepoměru trestu k povaze a závažnosti trestného činu nebo*

poměru pachatele je rozhodujícím hlediskem, jaký trest měl být obviněnému správně uložen.“

- 55 **S ohledem na výše uvedené jsem přesvědčen, že podmínky § 266 odst. 2 trestního řádu byly v předmětné věci naplněny.**

Závažné procesní vady

- 56 Odvolacímu soudu je nad rámec již uvedeného nutno vytknout řadu dalších procesních pochybení, jichž se v odvolacím řízení dopustil a jež závažným způsobem zasáhla do práv a chráněných zájmů poškozené.
- 57 V první řadě je třeba upozornit, že poškozená a její zmocněnec nebyli v rozporu s § 43 odst. 1 trestního řádu a § 51 odst. 1 trestního řádu vyrozuměni o konání veřejného zasedání. Poškozené tak bylo fakticky znemožněno vyjádřit se ke skutečnostem jako byla její údajná iniciace sexuálního kontaktu, její zdravotní stav a poměry obviněného, které odvolací soud považoval za relevantní pro zmírnění nalézacím soudem uloženého trestu.
- 58 V procesním postupu odvolacího soudu a v jeho spekulacích zejm. o údajné iniciaci sexuálního vztahu poškozenou a o jejím zdravotním stavu rovněž shledávám porušení povinností pro odvolací soud plynoucích z § 3 odst. 2 zákona o obětech trestných činů. Postup odvolacího soudu nelze ve vztahu k poškozené označit jinak než za zcela nešetrný a rovněž nezohledňující povinnost soudu zaručit, aby u poškozené nedocházelo k prohlubování způsobené újmy a k její sekundární viktimizaci.
- 59 Odvolacímu soudu je dále nutno vytknout pochybení, jehož se dopustil při zpracování písemného vyhotovení napadeného rozhodnutí, neboť jeho odůvodnění není v rozporu s § 129 odst. 1 trestního řádu ve shodě s jeho vyhlášenou verzí. Konkrétně ve věci následku trestné činnosti na poškozenou odvolací soud při vyhlášení napadeného rozhodnutí uvedl: *„(...) V minulosti nikdy nebyl za žádnou sexuální trestnou činnost ani souzen ani prověřován, takže aby prokázal, že skutečně si plně uvědomil důsledky svého jednání, a nikdy v životě už je ani na nikom teda nebude opakovat. V této souvislosti jsme teda zohlednili i ten fakt, že podle znaleckého posudku na poškozenou, ten vyhotovoval znalec psychiatr, toto jednání nebo to, co je popsáno ve skutkové větě, nemělo na poškozenou zásadní dopad negativní naštěstí a je zde velmi dobrá prognóza toho, že její psychické obtíže vlastně úplně vymizí do budoucna.“* Svě závěry odvolací soud následně korigoval v bodě 16 napadeného rozhodnutí s uvedením, že *„V kontextu výše uvedeného, jak vyplývá ze samotné skutkové věty napadeného rozsudku, bezesporu u poškozené došlo ke vzniku uvedené duševní poruchy, která však naštěstí měla mírný charakter, což lze, kromě závěrů znaleckého posudku, nepřímou dovodit i z vyjádření poškozené i její matky po zahájení trestního stíhání, kdy obě popřely, že by kdy poškozená vyhledala psychiatrickou či psychologickou pomoc v souvislosti s jednáním obžalovaného. Při posuzování okolností důležitých při rozhodování o trestu soud tedy neměl pochybnost o závěru znalce psychiatra ohledně předpokládaného vymizení psychických obtíží poškozené do budoucna, a to i s ohledem na vyjádření znalce psychologa, že vývoj jejího psychického stavu do budoucna bude do značné míry záležet, v jak podpurném prostředí se bude poškozená dále pohybovat.“* Při porovnání vyhlášené verze odůvodnění oproti jeho písemnému zpracování je patrný posun v argumentaci odvolacího soudu, kdy odvolací soud ex post zmírňoval své dříve vyjádřené závěry zřejmě ve snaze přiblížit je skutečnému skutkovému stavu věci. Nadto je třeba zmínit, že v ústním odůvodnění napadeného rozhodnutí chybí jakákoliv zmínka o údajné iniciaci sexuálního kontaktu poškozenou, a to i přesto, že ji odvolací soud vzal

v potaz jako jeden z aspektů odůvodňující uložení mírnějšího trestu, a věnoval ji tak podstatnou část svého odůvodnění.

- 60 Shora konstatovaná porušení zákona považují za závažná a svědčící o svévolném přístupu odvolacího soudu k dodržování zákonných pravidel. I tato pochybení přispěla k vadnému vyhodnocení věci odvolacím soudem a v konečném důsledku tak vedla k uložení nepřiměřeně mírného trestu.

Možné porušení mezinárodněprávních závazků v oblasti ochrany lidských práv

- 61 V neposlední řadě je třeba upozornit na související širší aspekty ukládání trestů pachatelům sexuální trestné činnosti. Nepřiměřeně mírným trestáním tohoto typu trestné činnosti se ve své judikatuře podrobně věnoval Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“), jenž ve svých rozhodnutích opakovaně shledal, že **zmírnění trestu pachateli sexuálního trestného činu za předpokladu, že pro takový postup nebyly splněny zákonné podmínky, může být na straně státu považováno za porušení pozitivních závazků plynoucích z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod** (dále jen „Úmluva“).
- 62 Konkrétně je třeba upozornit na závěry ESLP plynoucí z rozsudku ze dne 12. 12. 2023 o stížnosti č. 15798/20 ve věci V. proti Chorvatsku. V předmětné věci se ESLP zabýval stížností stěžovatelky, jež byla ve svém zaměstnání opakovaně sexuálně napadena svým kolegou. Za tuto trestnou činnost byl pachatel odsouzen prvostupňovým soudem k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 10 měsíců, přičemž uložený trest byl následně na podkladě pachatelem podaného odvolání zmírněn na trest obecně prospěšných prací. Proti rozhodnutí odvolacího soudu podala stěžovatelka stížnost k ESLP, v níž uvedla, že stát nesplnil své závazky plynoucí z čl. 3 a čl. 8 Úmluvy, neboť trest, který byl pachateli uložen nebyl přiměřený spáchanému trestnému činu a nebyl ani pro pachatele dostatečně odrazující. ESLP v předmětné věci konstatoval, že vnitrostátní soudy nevzaly v potaz řadu faktorů, které byly podle vnitrostátního práva relevantní při rozhodování o trestu, jako jsou následky trestného činu (vznik posttraumatické stresové poruchy, dlouhé absence stěžovatelky v jejím zaměstnání), chování pachatele po činu či jeho zjevný nedostatek lítosti či snahy nahradit stěžovatelce způsobenou škodu. Odvolací soud nadto dospěl k závěru o důvodnosti zmírnění uloženého trestu výhradně s ohledem na skutečnost, že od spáchání trestného činu uplynuly čtyři roky a pachatel se žádné další trestné činnosti nedopustil. Postup odvolacího soudu, jenž zmírnil pachateli uložený trest bez řádného odůvodnění a bez zohlednění zájmů oběti, pak dle ESLP svědčí o jisté shovívavosti státu při trestání násilí na ženách, na místo důrazného sdělení, že tato trestná činnost nebude tolerována. Shovívavost při trestání pak dle ESLP může odradit oběti od nahlašování trestných činů. Jelikož stát v předmětné věci nedostál svým závazkům na náležité potrestání sexuálního násilí, bylo na stěžovatelce spácháno, ESLP v závěru svého rozhodnutí konstatoval, že došlo k porušení čl. 3 a čl. 8 Úmluvy.
- 63 Obdobně se ESLP vyjádřil i ve svém rozsudku ze dne 20. 2. 2024 o stížnosti č. 6406/21 ve věci M.G. proti Litvě. V předmětné věci ESLP rozhodoval o stížnosti stěžovatele, jehož se ve věku 17 let v jejich společném obydlí pokusil znásilnit partner jeho tety. Za tento trestný čin byl pachatel prvostupňovým soudem odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let. Odvolací soud následně uložený trest zmírnil na trest odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu, neboť shledal, že účelu trestu může být dosaženo i bez jeho přímého výkonu. Nejvyšší soud následně potvrdil správnost rozhodnutí odvolacího soudu. Ve své stížnosti k ESLP stěžovatel namítal porušení čl. 6 Úmluvy, a to s ohledem na délku řízení a na

excesivně nízký trest, jenž byl pachateli uložen. Stěžovatel v tomto ohledu uvedl, že uložený trest byl zjevně nepřiměřený závažnosti jednání pachatele a že vnitrostátní soudy selhaly, když svou volbu trestu řádně neodůvodnily. S ohledem na okolnosti případu a na stěžovatelem tvrzená pochybení ESLP považoval za vhodnější přezkoumat stížnost stěžovatele ve světle čl. 3 Úmluvy. V tomto ohledu ESLP v obecné rovině konstatoval, že vedlo-li vyšetřování k zahájení řízení před vnitrostátními soudy, musí toto řízení jako celek včetně řízení před soudem a následně uložené sankce splňovat požadavky vyplývající z čl. 3 Úmluvy. ESLP dále doplnil, že sice neexistuje absolutní povinnost, aby všechna trestní stíhání skončila odsouzením nebo uložením konkrétního trestu, vnitrostátní soudy by však neměly v žádném případě dopustit, aby útok na fyzickou a mentální integritu oběti zůstal nepotrestán nebo aby za závažné trestné činy byly ukládány příliš mírné tresty. K řízením, které se zabývají možným pácháním sexuálního násilí na dětech, ESLP konstatoval, že dodržování závazků plynoucích z čl. 3 Úmluvy vyžaduje účinnou implementaci práv dítěte tak, aby byl ve vnitrostátních řízeních přednostně zohledněn jeho nejlepší zájem a aby bylo přihlédnuto k jeho zvláštní zranitelnosti a jeho odpovídajícím potřebám. ESLP tak uzavřel, že závazky plynoucí z čl. 3 Úmluvy nelze vykládat tak, že by pachatelům sexuálních trestných činů musel být vždy ukládán nepodmíněný trest odnětí svobody, nicméně, aby nebyl vyvolán pocit beztrestnosti a aby byly sankce za páchání sexuálních trestných činů dostatečně odrazující, a to zvláště za ty, jež byly spáchány na dětech, musí být rozhodnutí o podmíněném odkladu výkonu trestu řádně odůvodněny. Ve věci stěžovatele tak ESLP dospěl k závěru, že předmětné rozhodnutí bylo vnitrostátními soudy přijato bez pečlivého přezkoumání všech relevantních úvah souvisejících s případem jako je věk a zranitelnost oběti (stěžovatele), okolností, za nichž byl trestný čin spáchán (k trestnému činu došlo v domově stěžovatele, kde se měl cítit v bezpečí), bez ohledu na rodinné vztahy mezi stěžovatelem a pachatelem trestného činu (pachatel byl členem širší rodiny stěžovatele), autoritativní postavení pachatele vůči stěžovateli a následky útoku na fyzické a duševní zdraví stěžovatele (u stěžovatele došlo ke vzniku posttraumatické stresové poruchy). ESLP dále uvedl, že vnitrostátní soudy neuložily pachateli trestného činu ani žádnou navazující povinnost stanovenou v trestním řádu jako kupř. povinnost pachatele omluvit se stěžovateli, účastnit se programů nápravy chování nebo zákaz kontaktovat stěžovatele či navštěvovat jeho domov. Trest odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu tak dle ESLP nebylo možné v předmětné věci považovat za přiměřený porušení jednoho ze základních práv stěžovatele zakotvených v Úmluvě a nelze jej ani považovat za trest, jenž by měl potřebný odrazující účinek a jenž by stěžovatel mohl vnímat jako spravedlivý. ESLP s ohledem na svá zjištění uzavřel, že stát v dotčené věci nedostál svým závazkům plynoucím z čl. 3 Úmluvy.

- 64 **Ve světle výše citovaných závěrů ESLP je zjevné, že shora podrobně popsaná pochybení nalézacího soudu, jež nebyla odvolacím soudem jakkoli napravena, naopak v napadeném rozhodnutí došlo k jejich prohloubení, a které měly za následek uložení excesivně mírného trestu, zapříčiňují úvahy o možném nesouladu napadeného rozhodnutí s výše citovanými články Úmluvy. Případné konstatování porušení článků Úmluvy by na straně vnitrostátních soudů znamenalo závažný rozpor s mezinárodními závazky státu v oblasti ochrany základních lidských práv.**

Závěr

- 65 Ze všech shora uvedených skutečností vyplývá, že v předmětné trestní věci došlo k porušení základních zásad dokazování, vadnému procesnímu postupu odvolacího soudu a k nesprávnému právnímu posouzení okolností rozhodných pro ukládání trestu, na jejichž

základě byl obviněnému uložen excesivně mírný trest, jenž je ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti obviněným spáchaných trestných činů.

- 66 Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2024 , č. j. 9 To 366/2023-335, tak byl v důsledku shora popsaných pochybení porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu, § 2 odst. 6 trestního řádu, § 43 odst. 1 trestního řádu, § 51 odst. 1 trestního řádu, § 125 odst. 1 trestního řádu, § 129 odst. 1 trestního řádu, § 258 odst. 1 písm. b) trestního řádu, § 259 odst. 3 písm. a), písm. b) trestního řádu, § 263 odst. 7 trestního řádu, § 3 odst. 2 zákona o obětech trestných činů, § 39 odst. 1, odst. 2, odst. 3 trestního zákoníku, a v § 81 odst. 1 trestního zákoníku.
- 67 V této souvislosti dále uvádím, že jsem si vědom toho, že podaná stížnost pro porušení zákona směřuje v neprospěch obviněného, a tudíž napadené rozhodnutí nemůže být odvolacím soudem zrušeno, nicméně **stanovisko Nejvyššího soudu k předmětné věci může mít judikatorní význam v otázce obecného postupu soudů při ukládání trestu dle § 39 trestního zákoníku, k otázce ukládání trestu pachatelům sexuálních trestných činů, k otázce ukládání trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu pachatelům sexuálních trestných činů (zvláště za situace byla-li trestná činnost spáchána na zvláště zranitelné oběti), k otázce rozsahu dokazování, jež má odvolací soud provádět, bylo-li nalézacím soudem s ohledem na prohlášení viny obžalovaného provedeno toliko omezené dokazování, a rovněž k otázce ukládání nepodmíněného trestu odnětí svobody rodiči nezletilého dítěte.**

Návrh

- 68 S ohledem na výše uvedené si dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:

Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2024, č. j. 9 To 366/2023-335, byl porušen zákon ve prospěch obviněného P. V., v ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu, § 2 odst. 6 trestního řádu, § 43 odst. 1 trestního řádu, § 51 odst. 1 trestního řádu, § 125 odst. 1 trestního řádu, § 129 odst. 1 trestního řádu, § 258 odst. 1 písm. b) trestního řádu, § 259 odst. 3 písm. a), písm. b) trestního řádu, § 263 odst. 7 trestního řádu, § 3 odst. 2 zákona o obětech trestných činů, § 39 odst. 1, odst. 2, odst. 3 trestního zákoníku, a v § 81 odst. 1 trestního zákoníku.

Na vědomí:

- Nejvyšší státní zastupitelství
- JUDr. M. J., advokát
- V kopii:
    obv. P. V.